

Århundredets Festival



4. -13. marts 2016

Danmark
1900 – 1950

Tone Frank Dandanell, kønsforsker og ph.d.-
studerende i filosofi, Aarhus Universitet



Danmark 1900 – 1950

Fredag 4/3 til søndag 13/3 2016

Historien er fortællinger, vi kan bruge. Den fortæller om en verden, som var, og kaster nyt lys over den verden, som er lige nu. Den sætter nutiden i perspektiv og gør os opmærksomme på vor egen tids temaer og diskussionsemner. For uden kendskab til fortiden kan man ikke forstå nutiden og forme fremtiden.

Folkeuniversitetet præsenterer i marts for femte år i træk vidensfestivalen Århundredets Festival, når vi skruer tiden tilbage til Danmark år 1900-1950 og griber fat i de skelsættende år med to verdenskrige, der sender chokbølger af forandringer gennem Europa.

Det er i denne periode, demokratiet bliver demokratisk, kvinderne får stemmeret, og Danmark får et nyt politisk centrum. Sønderjylland bliver genforenet med moderlandet, og Dansk Vestindien sælges til Onkel Sam. Fritiden er ny og fyldt med lyd fra radio, fjernsyn og biografteatret. Vi dyrker kroppen, naturen og foreningslivet. Der er krig, krise og Stauning eller kaos. Og der er jazz, swingpjatter og nye idoler, som vi læser om i billedugeblade.

Den 4. til 13. marts kan du møde et væld af forskere og forfattere til festivalens arrangementer, hvor vi går i kødet på temaer som køn, krig, krise, stemmeret, samleband, sport, fred, fjernsyn og familie.

Tag med til en storslået åbningsfest i autentiske rammer på Aarhus Rådhus, deltag i 'Historiens vendepunkt?' og vær med til at kåre periodens vigtigste begivenhed, spis dig gennem et halvt århundrede, nyd en af tidens 'Intelligente Cocktails' eller få 'Vandtæt viden', når vi lægger festivalen i sænk i Badeanstalten Spanien.

Hør forfatterne Jan Guillou og Tom Buk-Swienty diskutere 'Fakta eller Fiktion?', og kig forbi DOKK1, hvor der er arrangementer hver dag i festivalen, og du bl.a. kan snuppe en vidensbrunch, se filmhistorie eller opleve en forsker sat i stævne med Aarhus Jazz Orchestra.

Rigtig god festival!



Sten Tiedemann
Rektor,
Folkeuniversitetet



Noe Munck
Bestyrelseformand,
Folkeuniversitetet



Hanne Lundgren
Nielsen
Festivalchef,
Folkeuniversitetet



Sofie Frøkjær Justesen
Kunstnerisk leder,
Århundredets Festival,
Folkeuniversitetet

PRAKTISKE OPLYSNINGER

FESTIVALSEKRETARIAT

Folkeuniversitetet i Aarhus står bag
Århundredets Festival.

Folkeuniversitetet i Aarhus
Inge Lehmanns Gade 10, 5. sal, 8000 Aarhus C
88438000 | info@fuau.dk | fuau.dk
aarhundredetsfestival.dk

FESTIVAL TEAM

Rektor: Sten Tiedemann

Festivalchef: Hanne Lundgren Nielsen

Kunstnerisk leder: Sofie Frøkjær Justesen

Festivalmedarbejdere: Johanne Greibe Andersen,
Marie Kjølhede og Morten Ammitzbøll

Festivalpraktikanter: Agnete Schleicher Bønnerup,
Mette Nyman Kvist og Peter Pelle Hagelquist

Programmedarbejdere ved Folkeuniversitetet i Aarhus

GRAFIK OG LAYOUT

Layout: Oddfishlein og Sofie Frøkjær Justesen

Grafik: Ruth Crone Foster

Forsidefoto: Martin Dam Kristensen

Forsidemodel: Tone Frank Dandanel

Århundredets Festival er støttet af
Aarhus Kommune og Fonden Aarhus 2017

INDHOLDSFORTEGNELSE

- s. 02 Forord
- s. 03 Praktiske oplysninger
- s. 04 Årets festivalbog – Danmark bliver moderne
- s. 05 Program før festivalen
- s. 08 Åbningsfest på Rådhuset
- s. 10 Program fredag 4/3
- s. 12 Program lørdag 5/3
- s. 18 Program søndag 6/3
- s. 22 Artikel – Lægevidenskab
- s. 24 Program mandag 7/3
- s. 30 Artikel – Atomet
- s. 32 Program tirsdag 8/3
- s. 38 Artikel – Neger
- s. 40 Program onsdag 9/3
- s. 46 Artikel – Besættelse
- s. 48 Program torsdag 10/3
- s. 54 Artikel – Danmark 1950
- s. 56 Program fredag 11/3
- s. 62 Program lørdag 12/3
- s. 66 Program søndag 13/3
- s. 72 Oplev også
- s. 76 Kalender
- s. 83 Samarbejdspartnere



\\ \ \ RHUS – 2017
EUROPÆISK
KULTURHØVEDSTAD /

Folkeuniversitetet

BILLETTER

Billetter til festivalens arrangementer kan købes via
aarhundredetsfestival.dk

Bemærk at redaktionen af festivalprogrammet
blev afsluttet 10/1. Vi tager forbehold for fejl,
ændringer og aflysninger. Du kan altid tjekke
aarhundredetsfestival.dk for opdateret program.

NYHEDER

Tilmeld dig Århundredets Festivals nyhedsbrev
på aarhundredetsfestival.dk, og følg os på facebook
og instagram.

facebook.com/aarhundredets
@aarhundredets
#åf1900

Årets Festivalbog

'Danmark bliver moderne 1900-1950'

1900–1950. Et halvt århundrede, der gør Danmark moderne og helt igen, for Sønderjylland kommer hjem i 1920.

Det politiske system knæsætter parlamentarismen, mens funktionalismen blomstrer. I resten af Europa raser Første Verdenskrig, mens vi giver kvinderne valgret. Til gengæld bryder Niels Bohr verden ned i atomer og modtager Nobelprisen i fysik.

PH lyser op, og aborter og orgasmer kommer på nogles læber. Mange taler nu om den velfærdsstat, Stauning og co. begynder at opbygge. Endda imens krisen kradser. Den kommer fra USA, der også eksporterer forbrug og livsstil. Til gengæld må vi en april-dag acceptere en tvangsimpport af tyskere, for Anden Verdenskrig er allerede i gang, og forude lurer NATO og Den Kolde Krigs dommedagsscenarier i horisonten.



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

I 'Danmark bliver moderne' udfolder forskere år for år og i 51 små fortællinger Danmarks udvikling. Men forfatterne er ikke mere nærsynede, end at de har et skarpt blik for, hvordan kultur, samfundsudvikling og åndsliv henter næring uden for landets grænser. Det var jo også den benzin, som motorcyklisten og Nobelpristageren i litteratur Johannes V. Jensen brugte til at give baghjul til sine konkurrenter.

Læs et udpluk af artiklerne i dette program, og tilmeld dig boglanceringen, hvor du får et eksemplar af festivalbogen med hjem.

'Danmark bliver moderne – 1900-1950' er en fortsættelse af bestselleren 'Danmark bliver Danmark – krig, damp og genier i 1800-tallet', og udgives af Aarhus Universitetsforlag i samarbejde med Folkeuniversitetet og med støtte fra Aarhus Universitets Forskningsfond.

Boglancering, Herning

Varm op til Århundredets Festival, når tre forskere står klar til at lancere årets festivalbog. Vi starter med en forelæsning, der sætter perioden i perspektiv, og derefter er både fremtiden og universet på programmet.

Aftenens forelæsninger:

Danmark under forandring
– et halvt århundrede i overblik

Drømme om fremtiden
– fra Sexpol til Socialdemokrati

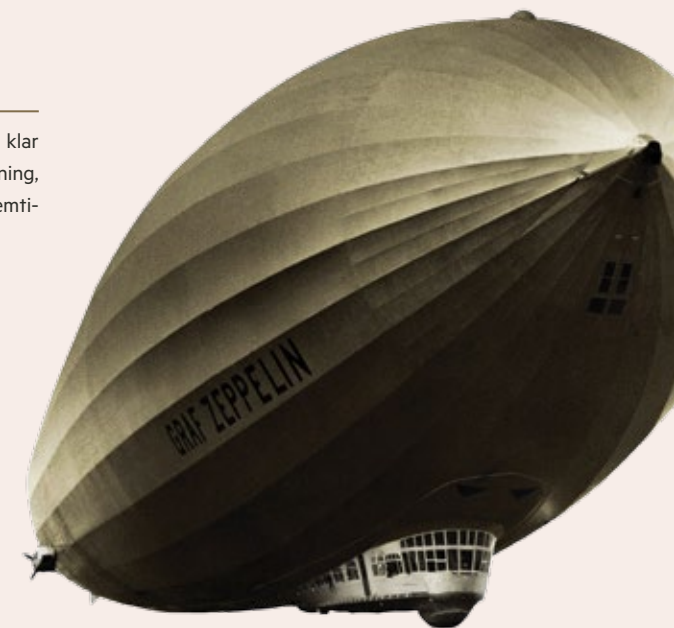
Universet, atomet og dagligstuen
– nedslag i naturvidenskab og teknologi

TID: Tirsdag 9/2 kl. 19.00-21.00

STED: AU Herning

PRIS: 150 kr. inkl. bog (værdi 149 kr.)

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Boglancering, Aarhus

Syv forskere står klar til at lancere årets festivalbog. Oplev tre korte, skarpe forelæsninger med et udvalg af bogens forfattere, nyd historiske godter i pausen og få bogen med hjem.

Aftenens forelæsninger:

Danmark under forandring
– et halvt århundrede i overblik

Samarbejde og modstand
– Anden Verdenskrig med danske øjne

Børn i børnehave, piger i skole
– og kvinder på arbejdsmarkedet

Neger, satire og mode
– populærkultur og amerikanisering

Universet, atomet og dagligstuen
– nedslag i naturvidenskab og teknologi

Fra slagtersæt til Bamsesol – dansk møbeldesign

Drømme om fremtiden – fra Sexpol til Socialdemokrati

TID: Fredag 12/2 kl. 19.00-21.30

STED: Bygning 1530, Aarhus Universitet

PRIS: 150 kr. inkl. kaffe, kage og bog (værdi 149 kr.)

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Program Før festivalen

Astrid Lindgren og 'Denne dag, et liv'

Med udgangspunkt i sin Astrid Lindgren-biografi, 'Denne dag, et liv', går Jens Andersen bag om forfatterens facade og fortæller om den elskede børnebogsforfatters kampe, nederlag og sejre, drømme og depressioner.

TID: Onsdag 3/2 kl. 14.30-16.00

STED: Risskov Kirke

PRIS: Gratis. Kaffe/te/brød kan tilkøbes for 20 kr.

ARRANGØR: Risskov Kirke

Danmark 1914-1950 – mellem krig, fred og velfærd

Tiden fra 1914 til 1950 var præget af verdenskrige, økonomisk krise og genrejsning. Få et særligt indblik i Danmarks historie under, mellem og efter de to verdenskrige med lektor i historie Ebbe Juul-Heider.

TID: Lørdag-søndag 6-7/2 kl. 10.00-15.00

STED: Bygning 1530, Aarhus Universitet

PRIS: 570 kr. Studerende 400 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Banebrydende blodtryk i Bruuns

Slå et smut forbi Bruuns Galleri og få helt gratis målt dit blodtryk, når vi sætter en flok medicinstuderende stævne og tager pulsen på aarhusianernes blodtryk. Den moderne blodtryksmåling udvikledes, forfinedes og udbredtes i begyndelsen af 1900-tallet, og denne dag kan store som små på egen krop blive klogere på vores brusende blod og hjerte. Alle er velkomne!

TID: Lørdag 27/2 kl. 12.00-16.00

STED: Bruuns Galleri

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og SUNDdag

Bryllup og medborgerskab

I starten af århundredet var brudekjolen som regel sort, men det skiftede i løbet af de første årtier, og i 1940'erne kom flere hvide brude. På denne særudstilling kan du gennem en kavalgade af brudekjoler ledsaget af livsskildringer følge udviklingen af ægteskabets betydning for kvinders karriere.

TID: Tirsdag 1/3 til fredag 1/7. Tirsdag, torsdag, fredag og lørdag kl. 10.00-17.00, onsdag kl. 10.00-20.00, søndag kl. 10.00-16.00. Mandag lukket.

STED: Kvindemuseet

PRIS: Entré til Kvindemuseet, 0-50 kr.

ARRANGØR: Kvindemuseet



Madama Butterfly

Den unge, japanske kvinde Cio-Cio-San, som kaldes Butterfly, er blevet gift med den amerikanske marineløjtnant, Pinkerton. Da hun opdager, at han har forrådt hende, tager hun en tragisk beslutning.

Operaen synges på italiensk med danske overtekster.

Medvirkende: Hye Won Nam/Elsebeth Dreisig (Butterfly), Morten Frank Larsen m.fl., Den Jyske Operas solister og kor samt Aarhus Symfoniorkester.

Dirigent: Christian Kluxen

Instruktør: Stephen Barlow

TID: Fredag 5/2 og 12/2 kl. 19.30-22.30, søndag 7/2 og lørdag 13/2 kl. 15.00-18.00

STED: Store Sal, Musikhuset Aarhus

PRIS: 275-495 kr.

ARRANGØR: Den Jyske Opera

danmarkshistorien.dk

Klik dig ind på danmarkshistorien.dk og bliv klogere på Danmarks historie fra oldtiden til i dag. Gå på opdagelse i et historieleksikon med artikler om emner, personer og begivenheder, og få kronologien på plads med en interaktiv tidslinje. Du kan også teste dig selv og udfordre dine venner i historiske quizzes eller fordybe dig i historiske temaer. I anledningen af festivalen har danmarkshistorien.dk og Folkeuniversitetet produceret en film, hvor historiker Peter Brunbech med udgangspunkt i årets festivalbog 'Danmark bliver moderne 1900-1950' sætter den historiske ramme for festivalen.

TID: Altid

STED: danmarkshistorien.dk

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og danmarkshistorien.dk



Åbningsfest på Rådhuset

Aarhus Jazz Orchestra spiller op til swing, når vi i anledning af Aarhus Rådhus' 75 års jubilæum slår dørene op til et brag af en åbningsfest.

Aarhus Rådhus blev tegnet af den danske arkitekt Arne Jacobsen, og i foråret 1941 stod det færdigt som Aarhus' nye vartegn. Interiøret er designet af store danske arkitekter som Arne Jacobsen, Hans J. Wegner og Wilhelm Lauritzen, og i dag er alt fra gulv til lamper stadig originale. Træd ind i rådhuset til en frisk duft af smukke blomsterdekorationer, og lad dig forføre til en anden tid.

Åbningsfesten samler alt det bedste fra festivalen og tager dig med på en tidsrejse gennem et halvt århundrede, der har sat markante spor på Danmark i dag. Kom med til en fortryllende aften, hvor du kan swinge skørterne med Aarhus Lindy Hoppers, gå på opdagelse i rådhusets hemmelige rum eller slappe af i loungen med en cocktail. Baren er bemandet af bartendere fra St. Pauls Apothek, der drives af tidligere vinder i DM i cocktails Hasse Bank Johansen.

Udvalgte reproduktioner af Diors New Look-kollektion, der blev lanceret i 1947, vil danne rammen for et modeshow, og du er også inviteret til at tage dit stiveste puds på. Mangler du New Look i garderoben, så vær med, når vi i løbet af aftenen bortauktionerer flere af kjolerne.

Foyeren er omdannet til puddersalon med mulighed for styling, mens loungen byder på varme facts og ny viden.

Forskere står klar med speedforelæsninger om alt fra kannibaler til demokrati, og festen peaker, når scenen indtages af burlesque-danserinde Marianne Cheesecake fra London, som vil genopføre Josephine Bakers berømte dans i bananskørt fra 1925.

AFTENENS FORELÆSNINGER

Kannibaler og kolonitid

Ph.d. i historie Søren Hein Rasmussen

Swing og negermusik

Museumsinspektør på Ragnarock Rasmus Rosenørn

Krigen og rådhuset

Museumsinspektør på Besættelsesmuseet Søren Tange Rasmussen

Køn og krop

Kønsforsker og ph.d.-studerende i filosofi Tone Frank Dandanell

Orgasme til folket

Lektor i historie Bertel Nygaard

Aarhus

Stadsarkivar Søren Bitsch

TID: Fredag 4/3 kl. 20.00-01.00

STED: Aarhus Rådhus

PRIS: 175 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhus Kommune

I SAMARBEJDE MED: Aarhus Jazz Orchestra, Aarhus Lindy Hoppers, St. Pauls Apothek, Høgh Sørensen Designværksted & Systue og Guld og Grønne Skove

Program

Fredag 4/3

Tranbjergbilleder 1900-1950

Kig forbi, og se udstillingsplancher med billeder af byens karakteristiske bygninger, som de så ud dengang.

TID: Tirsdag 1/3 til torsdag 31/3, mandag-fredag kl. 7.00-19.30, lørdag-søndag kl. 7.00-17.30

STED: Tranbjerg Bibliotek

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Lokalbibliotekerne

Viby 1900-1950

I perioden 1900-1950 forandrer Viby sig fra et udpræget landbrugsområde til et byområde med omfattende handel, industri og villakvarterer med beboere fra det ekspanderende Aarhus. Kig forbi udstillingen, og få byens historie.

TID: Fredag 4/3 til søndag 13/3 kl. 7.00-22.00

STED: Viby Bibliotek

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Lokalbibliotekerne

Åbyhøj 1900-1950

Ved et sognerådsmøde i 1902 blev det vedtaget, at den lille bydel langs Silkeborgvej vest for Aarhus skulle have navnet Åbyhøj. Hver dag i marts kan du se billeder fra Åbyhøj gennem tiderne i en miniudstilling på biblioteket.

TID: Tirsdag 1/3 til torsdag 31/3, mandag-torsdag kl. 10.00-18.00, fredag kl. 10.00-17.00, lørdag kl. 10.00-14.00

STED: Forhallen, Åbyhøj Bibliotek

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Lokalbibliotekerne

Slægtsforskningscafé

Tænk du over, hvem dine aner var, hvor de boede, og hvad de tænkte om de store begivenheder og personligheder, som prægede deres liv? Medbring fødested, fødeår og navne på dine bedsteførelde eller oldeførelde, så hjælper vi dig ind i kirkebøgerne og folketællingerne.

TID: Fredag 4/3 til søndag 13/3 kl. 10.00-16.00

STED: Rampen, DOKK1

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Slægtshistorisk Forening og Lokalarkiverne i Aarhus

Levende læsning

Deltag i læsningen af skønlitterære tekster fra 1900-1950. Fælleslæsning er en særlig form for højtlesning, hvor en læseguide gennem ophold i læsningen skaber plads til deltagerens umiddelbare reaktioner, refleksioner og associationer. Del oplevelsen med os, og vær med til at give tidens litterære stemmer nyt liv.

TID: Fredag 4/3 til søndag 13/3 kl. 16.30-18.00

STED: Lokale 005, FO-byen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Læseforeningen og FO-byen



Tilmeld dig på
aahundredetsfestival.dk

Peter Tudvad: Sygeplejerske i Det Tredje Rige

Hør historien om Ebba Mørkeberg, der i 1943 meldte sig som sygeplejerske i det tyske Røde Kors. Hendes vej gik over lazaretter i Böhmen og Schlesien til den bitre ende på en forbindingsplads i Speer-bunkeren i hjertet af rigshovedstaden Berlin. Her oplevede hun Det Tredje Riges undergang, en begravelse i rigskancelliets have og russernes frygtede hævn, inden hun via fire måneders internering i Moskva kom tilbage til Danmark – til retsopgøret efter besættelsen og til sit moralske selvpøgr.

TID: Fredag 4/3 kl. 16.00-17.45

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 100 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og DOKK1



Kammermusik – fra romantik til nordisk modernisme

Kom og lyt med, når studerende fra Det Jyske Musikonservatoriums klassiske linje spiller musik af en række danske komponister, der var aktive fra sidst i 1800-tallet og frem til tiden efter 1950. Musikalsk bevæger værkerne sig fra senromantikken over nye strømninger fra Tyskland og Frankrig i 1920'erne og 30'erne til en begyndende nordisk modernisme midt i 1900-tallet. Publikum får musikken serveret med små historier om komponisterne og tiden undervejs.

TID: Fredag 4/3 kl. 19.30-21.30

STED: Kammermusiksalen, Musikhuset Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Det Jyske Musikonservatorium



Program

Lørdag 5 / 3

Banegårdspladsen og Park Allé

Hvor godt kender du egentlig Banegårdspladsen og Park Allé? For 100 år siden fandtes de ikke, men meget skete på få årtier i første halvdel af 1900-tallet. På denne tur skal vi høre om Aarhus i 1920'erne og blive klogere på den udvikling, byen havde været igennem i de forudgående årtier. Vi hører om, hvorfor en ny banegård og et nyt rådhus pludselig blev nødvendigt og om hvilket kæmpe anlægsarbejde, der gik forud for indvielsen af Banegården i 1929 og Rådhuset i 1941. Tag med på opdagelse i området og find sporene fra tiden før de store bygninger blev bygget.

TID: Lørdag 5/3 kl. 10.00-12.00

MØDESTED: Oplyses efter tilmelding

PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhushistorier

Videnscafé i Herning: Danmark og Europa 1900-1950

Hvordan påvirkes Danmark af de store og voldsomme begivenheder, der sker i Europa i første del af 1900-tallet? Kan man tale om en særligt dansk historie, der er adskilt fra den europæiske? Og hvordan påvirker fortiden danskernes forhold til Europa i dag? Ekstern lektor i historie Lars Hovbakke Sørensen fortæller og sætter danmarkshistorien 1900-1950 ind i en europæisk kontekst.

TID: Lørdag 5/3 kl. 10.00-12.00

STED: Herning Bibliotek

PRIS: 125 kr. inkl. kaffe/te og rundstykke med ost

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Herning Bibliotek

1927 i Den Gamle By

Et helt bykvarter i Den Gamle By tager sig ud som umiddelbart før 1930'ernes krise satte Danmark i stå. 1927-kvarterets butikker har ekstraordinært åbent i festivalens weekender. Du kan bl.a. besøge modehandleren Fru Wahlstrøm og cykelhandlerens bolig og værksted. Den Gamle Bys aktører sørger for autentisk stemning på gader og stræder.

TID: Lørdag-søndag 5-6/3 og 12-13/3 kl. 10.00-16.00

STED: Den Gamle By

PRIS: Entré til Den Gamle By, 0-110 kr.

ARRANGØR: Den Gamle By

Historiejagten

Udfordr familien til orienteringsløb med lokalhistorier placeret på en rute omkring Store Torv. Nogle af historierne er sande, mens andre er falske, og I kan så gætte på, hvad der er sandt eller falsk – eller komme med et bud på historiens slutning ud fra forskellige valgmuligheder. Her vil I få sjove, skæve og utrolige historier, som fandt sted rundt om i byen – og få et kendskab til perioden på en måde, som man ikke har adgang til i historiebøgerne.

TID: Lørdag-søndag 5-6/3 og 12-13/3 kl. 10.00-21.00

STED: Kort og svar udleveres i Føtex Food, Guldsmedegade

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Børnekulturhuset og seks kandidatstuderende fra Aarhus Universitet

Tæt på 30'erne og 40'erne – erindringsamtaler

Vi sætter gang i erindringscentrifugen og tager i selskab med levende kilder tilbage til Danmark i 1930'erne og 1940'erne; en brydningstid for landet og måske for den enkelte. Tiden rummer erindringer om alt fra frosne dynner og dødelige infektionssygdomme til besættelsens både hverdagsagtige og dramatiske begivenheder. Måske følelsen af fryd over den første appelsin eller en elektrisk pære og frygt for løse lærerhænder. Mød nogle af dem, som kan fortælle om, hvordan det virkelig var *dengang*, og hvad de brugte tiden til, når der hverken fandtes tv, internet eller smartphones! Få historieundervisningen helt tæt på – og måske vækker det dine egne erindringer, når journalist Lotte Printz tager dig med tilbage i historien. I erindringspanelet sidder blandt andre Ole Helmig.

TID: Lørdag 5/3 kl. 10.30-12.30

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 100 kr. inkl. kaffe og appetitvækkere fra tiden

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Liv i Historien

Århundredets værkstedaktivitet for børn: Modernistiske portrætter

Med fokus på perioden 1900-1950 undersøger vi, hvad der er på spil i den modernistiske kunst. Forløbet indledes med en inspirations-tur rundt i kunstens udtryk. Efterfølgende arbejdes der i værkstedet, hvor det modernistiske formsprog omsættes til alternative portrætter.

TID: Lørdag-søndag 5-6/3 og 12-13/3 kl. 11.00-16.00

STED: Juniorværkstedet, ARoS

PRIS: 25 kr. pr. barn

ARRANGØR: ARoS



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Fællessangs drop-in på DOKK1

Sangkraft Aarhus fylder sammen med Aarhus Hovedbibliotek DOKK1 med fællessang. Kom og vær med hvad enten du er barn, ung, gammel, tyk eller tynd! Sangkraft Aarhus sørger for en fantastisk fællessangsleder, som vil stå for en god blanding af sange fra begyndelsen af forrige århundrede og hjælpe med at få alle til at finde sammen gennem sangen.

TID: Lørdag 5/3 kl. 11.00-11.45

STED: DOKK1

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Sangkraft Aarhus og Aarhus Kommunes biblioteker

Wien-malerne og femme fatale-temaet i kunst og litteratur

Malere som Gustav Klimt og Egon Schiele indfanger tidsånden, hvor tendensen til at fremstille kvinden som femme fatale, farlig og dødbringende, er fremherskende. Vi ser også mod Paris, forfatteren Zola og de dekadente forfattere, når cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab Anne Valbjørn Odgaard holder foredrag.

TID: Lørdag 5/3 kl. 11.00-13.00

STED: Risskov Bibliotek

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Lokalbibliotekerne



Musik til livet 1900-1950

Tag hele familien med, når elever og lærere fra Aarhus Musikskole spiller og genfortolker musikgenrer og stilarter fra første del af 1900-tallet. Prøv instrumenterne, og forstå, hvad man tænkte om musik, og hvordan vi i dag bruger mange af de metoder og materialer, som blev skabt dengang.

TID: Lørdag 5/3 kl. 11.00-17.00

STED: Musikhuset Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Aarhus Musikskole og Musikhuset Aarhus

Tegn en koncert

Carl Quist-Møller har ladet sig inspirere af den storslåede musik i 'Udstillingsbilleder' og skrevet et eventyr med alle de elementer, et eventyr skal have: spænding, kærlighed, gru og måske en lykkelig slutning? Carl Quist-Møller vil ikke bare fortælle historien, men også illustrere den – projiceret på storskærm – mens musikken spiller. Musikken blev komponeret for klaver af M. Mussorgskij og i 1922 arrangeret for stort symfoniorkester af M. Ravel.

TID: Lørdag 5/3 kl. 12.00-13.00

STED: Symfonisk sal, Musikhuset Aarhus

PRIS: 125 kr. Børn, unge under 25 og studerende 85 kr.

ARRANGØR: Aarhus Symfoniorkester

Det er for børn!

Tante Johanne bor i Toldbodgade i det sidste hus til højre. Kig efter skiltet 'Marie Wahlstrøm. Modist', hvor Tante Johanne vil tage imod jer og hjælpe jer med at få en dragt på fra 1927. Tante lærer jer at bukke og neje, hvordan man hilser og går på gaden, og I skal hjælpe til med indkøb, måske hjælpe i køkkenet, hygge i dagligstuen og meget mere.

TID: Lørdag-søndag 5-6/3 og 12-13/3 kl. 12.30-13.30

STED: Den Gamle By

PRIS: 50 kr. pr. barn

ARRANGØR: Den Gamle By

Levende kunst – århundredets familieoplevelse

Mød den farvestrålende farvehandler fra Skagen, stil spørgsmål til den besmittede modernistiske maler, og pas på den halvkøre psykolog fra surrealismen. Vi trækker århundredes personligheder ud af kunstværkerne og gør dem levende. Gå ikke glip af den unikke chance for at opleve nye dimensioner af kunsten på ARoS.

TID: Lørdag 5/3 og søndag 13/3 kl. 13.00-15.00

STED: Juniorværkstedet, ARoS

PRIS: Gratis for børn under 18 år

ARRANGØR: ARoS

Teaterhistorie

Kom til foredrag om teaterhistorie med udgangspunkt i Aarhus Teater, der fødtes samtidig med århundredet. Hvilke kulturpolitiske tiltag prægede teatret, hvordan slog det moderne drama igennem overfor det aarhusianske publikum, hvilke indvirkninger havde krige og krak på repertoire, og hvordan forholdt teatret sig til censur, besættelse og bombardement?

TID: Lørdag 5/3 kl. 13.30-14.45

STED: Scala Foyer, Aarhus Teater

PRIS: 50 kr. inkl. kaffe og småkager

ARRANGØR: Aarhus Teater

Rundvisning i 1927

Hvordan skaber man et troværdigt indtryk af en dansk by i 1927? Hvad gør man, når ingen har gadelamper fra dengang? Hvordan skaffer man komplette butikker? Kan det lade sig gøre at finde flere hele hjem? Og hvad er i grunden de væsentligste historier at fortælle fra den tid? Kom på rundvisning med museumsinspektør Allan Leth Frandsen i Den Gamle Bys 1927-kvarter.

TID: Lørdag 5/3 kl. 14.00-15.00

STED: Den Gamle By

PRIS: 30 kr., når entreen til museet er betalt, 0-110 kr. Tilmelding nødvendig.

ARRANGØR: Den Gamle By

Fakta eller fiktion?

Mød forfatterne Jan Guillou og Tom Buk-Swienty i samtale med studievært og historiker Adam Holm

Den historiske roman lever og har det godt. Flere og flere forfattere skriver i grænselandet mellem litteratur og historie. Litteraturen låner autenticitet hos historikerne, der låner litterære virkemidler hos forfatterne til at skildre historiske begivenheder. Men er det vigtigt for forståelsen at fastslå, hvilke spilleregler der benyttes? Og hvad kan de to genrer give hinanden? Mød forfatterne Jan Guillou og Tom Buk-Swienty, som behersker fortællingens kunst, når den er bedst! I samtale med Adam Holm, stiller de skarpt på spørgsmålene: Hvornår digter vi med kilderne, og hvornår får den fiktive historie frit løb? Og kan fiktion blive historieforskning?

TID: Lørdag 5/3 kl. 12.00-14.00

STED: Aulaen, Aarhus Universitet

PRIS: 100 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Modtryk



Remembrance

Kom helt tæt på Første Verdenskrig, når Why Not Theatre Company på klart britisk engelsk opfører stykket Remembrance. Følg den bevægende rejse fra Første Verdenskrigs udbrud til de sidste breve fra fronten, og hør øjenvidneberetninger fra skyttegravene. Første Verdenskrig var verdens første globale konflikt, og den resulterede i store ødelæggelser og over 9 millioner soldaters død. Remembrance sætter på rørende vis fokus på, hvad Første Verdenskrig betød for den civile befolkning og den kæmpende soldat.

TID: Lørdag 5/3 kl. 16.00-17.30

STED: Aulaen, Aarhus Universitet

PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Spis dig gennem et halvt århundrede

Gå til bords i historien, når vi med fem serveringer spiser os igennem madhistorien fra 1900 til 1950. Du kan få en forsker til bords, når historiker Dorthe Chakravarty styrer slagets gang gennem fem årtier, hvor det danske hverdagskøkken begyndte at ligne det, vi kender i dag. Turbinehallen laver velsmagende nyfortolkninger af traditionelle retter fra de fem årtier, og du får vin ad libitum. Under middagen er der musikalsk underholdning.

Menu

- Kørvelcrepin med flydende klorofyl
- Paprika-glaceret spidsbryst
- Braiseret og sprød kogebacon med persillepuré
- Hvid chokoladebudding med mandelpuré
- 'RoyalArmyForce'-bomber med kaffe og te

TID: Lørdag 5/3 kl. 19.00-22.30

STED: Auktionshuset, Mejlgade

PRIS: 700 kr. inkl. fem-retters menu med vin ad libitum

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Swing along

Kom og swing med til lyden af skøn jazzmusik. Er du ikke bekendt med dansen, så fortvivl ej. Kyndige danseinstruktører fra Aarhus Lindy Hoppers vil lede dig på rette vej. Ph.d. i swing og museumsinspektør på Ragnarock Rasmus Rosenørn fortæller, hvordan swingmusikken blev brugt som en identitetsmarkør for danske unge. Grib dine dansesko, og glæd dig til en aften med swing i.

TID: Lørdag 5/3 kl. 19.30-22.30

STED: HeadQuarters

PRIS: 75 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Guided Tour in Aarhus: By sweat and hard work!

Aarhus was a working city a hundred years ago. In the beginning of the 20th century you would find factories all over the city. Workers were busy many hours every day, six days a week. By sweat and hard work this is the period in time where Denmark established its welfare state. On this tour we look into the history of the many workers in Aarhus, and the places they lived and worked. We will also get close to the political changes that took place back then. These changes created the Denmark that we know today.

TID: Lørdag 5/3 kl. 15.00-17.00

STED: To be announced after registration

PRIS: 100 kr. Students 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet and Aarhushistorier

Masserne kommer!

Starten af det 20. århundrede står i massernes tegn. Storbyerne bugner med larmende menneskemængder, verdenskrigene mobiliserer befolkningerne mentalt og fysisk, masseproduktionen blomstrer, og de nye medier tryllebinder publikum i hobetal. Bliv klogere på, hvad og hvem masserne er i selskab med idéhistoriker Ole Morsing, historiker Bertel Nygaard og forsker i sociale medier Jakob Linaa Jensen. Nyd et glas vin og vind flotte præmier, når vi quizer på paratviden og stiller aftenens store spørgsmål: 'Hvem er klogest – massen eller individet?'

TID: Lørdag 5/3 kl. 19.00-21.00

STED: LYNfabrikken

PRIS: 100 kr. inkl. et glas vin

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Berlinersalon i 1920'erne

Oplev en salon i 1920'ernes Weimar-Berlin! Foreningen Kultursalon Aarhus har siden 2012 yndet salonens særlige uformelle samspil mellem kulturelle indslag, konversation og vin. Inspireret af festivalperioden inviterer vi ind i varmen og tryller os til en tid med swingin' jazz, unheimlich cabaretnumre, stepdans, Kurt Weill- og Bertolt Brecht-sange, hyggepianist og rigtig dekadent stemning. Willkommen!

TID: Lørdag 5/3 kl. 19.30-22.00

STED: Rosenteatret

PRIS: 120 kr. inkl. champagne, absint og petit fours

ARRANGØR: Kultursalon Aarhus

Lørdag 5/3 kan du også opleve:

Tranbjergbilleder 1900-1950

Udstilling på Tranbjerg Bibliotek, se s. 10

Viby 1900-1950

Udstilling på Viby Bibliotek, se s. 10

Åbyhøj 1900-1950

Udstilling på Åbyhøj Bibliotek, se s. 10

Slægtsforskningscafé

Workshop på DOKK1, se s. 10

Bryllup og medborgerskab

Udstilling på Kvindemuseet, se s. 6

Levende læsning

Læsning i FO-byen, se s. 10

Program

Søndag 6 / 3

Croquis, krop og mode

Bliv klogere på kroppens forunderlige finurligheder og fantastiske former, når kroppsideal og historisk mode går fra tegnepapir til teori og historie. Museumsinspektør i Den Gamle By Tove Engelhardt Mathiassen leder os igennem de midler, som kvinder har brugt til at forme kroppen efter tidens skiftende idealer. Betragt kroppens naturlighed og modens foranderlighed i teori og praksis – både fra tegnebrættet og fra et modehistorisk perspektiv. Slut af med en tur i Steno Museets udstilling 'Kære krop, svære krop'. Oplev, skab og hør kroppens forhold til moden og verden.

TID: Søndag 6/3 kl. 9.00-12.00

STED: Steno Museet

PRIS: 160 kr. inkl. tegneredskaber og entré til Steno Museet

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Vinterbadning i bugten

Bliv varm om hjertet og slå koldt vand i blodet, når Vikingeklubben Jomsborg en frisk forårmorgen inviterer til et bad i Aarhusbugtens bølger. Heldigvis kan du holde varmen og få sved på panden i saunaen med byens bedste udsigt. Bagefter er der kaffe og croissanter i klubbens frokoststue, mens lektor i undervisning og læring Ole Lauridsen giver et tilbageblik på tiden i sproget og sproget i tiden. Bliv klogere på det aarhusianske sprogbrug helt tilbage fra perioden 1900-1950.

TID: Søndag 6/3 kl. 9.30-11.30

STED: Vikingeklubben Jomsborg, Den Permanente Badeanstalt

PRIS: 75 kr. inkl. kaffe og friskbagt croissant

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Vikingeklubben Jomsborg

En hyldest til det moderne brætspils rødder

Matadorspillet blev opfundet i starten af 1900-tallet. Det hylder vi i Aarhus Brætspilscafé med en gratis spilletag, hvor alle har mulighed for at komme ind og se, hvad brætspil har udviklet sig til gennem de seneste 100 år.

TID: Søndag 6/3 kl. 12.00-23.00

STED: Aarhus Brætspilscafé

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Aarhus Brætspilscafé

Cabaretkoncert

Sopranerne Kirsten Grønfeldt og Annemette Pødenphant fra Det Jyske Musikonservatoriums solistklasse synger cabaretsange fra 1900-tallets første halvdel akkompagneret af klaverstuderende Jens Kjær Riemer.

TID: Søndag 6/3 kl. 12.00-13.00

STED: Cafescenen, Musikhuset Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Det Jyske Musikonservatorium



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk



Den, der ranker sig, slanker sig

Hvad har Niels Bohr, A. P. Møller og Storm P. til fælles? De var alle elever hos den navnkundige Kaptajn Jespersen, der udover at undervise i stavgymnastik på sit eget institut i mere end 25 år, formidlede sin morgengymnastik til danskerne igennem radioen. Søndag 6/3 kan du komme til oplæg om den fysiologiske aldringsproces ved lektor i idræt Mette Hansen, inden vi går på gulvet til stavgymnastik. Mandag 7/3 inviterer vi igen til en halv times stavgymnastik som en god start på dagen. Skoleklasser er også velkomne, men tilmelding er nødvendig.

TID: Søndag 6/3 kl. 12.00-13.00. Mandag 7/3 kl. 9.00-9.30

STED: DOKK1

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Tyendets fortælling på Gammel Estrup

Stå ansigt til ansigt med herregårdens ansatte, og hør om skæbnerne for alt fra husjomfruer til malkekoner, når vi går på opdagelse i tyendeafdeling. Vi slutter i de flotte orangerier med fortællinger om daglejerne, skovarbejderne og herregårdsbørsterne.

TID: Søndag 6/3 kl. 13.00-16.00

STED: Gammel Estrup – Herregårdsmuseet

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Gammel Estrup – Herregårdsmuseet

Karen Blixen i ord og billeder

Mød storvildtjægeren, storytelleren og baronessen, når forfatter Sune de Souza fortæller om Karen Blixens fantastiske liv. I 2012 modtog Sune de Souza Georg Brandes-prisen for 'En lille bog om Karen Blixen'.

TID: Søndag 6/3 kl. 14.00-15.00

STED: Arnold Busck Boghandel, Ryegade

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Arnold Busck Boghandel, Ryegade

Andreas Mogensen – Danmarks første astronaut

Rumforskningen tog sine første spæde skridt omkring år 1900, og i 1942 var man klar til at affyre den første raket. Kom rundt om rumfartens historie, og mød Andreas Mogensen, der i 2015 blev den første dansker i rummet.

TID: Søndag 6/3 kl. 14.00-15.45

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og DOKK1

Fra eventyr til videnskab – i kølvandet på Kon-Tiki

Kom med på eventyr til Stillehavet, Sibirien og Afrika, når vi graver os ned i arkæologi og folkevandringer. Professor i antropologi Rane Willerslev, forskningsleder Mads Ravn og museumsinspektør Jeanette Varberg bringer videnskabens grænseland til debat.

I 1947 drog Thor Heyerdahl tværs over Stillehavet på tømmerflåden Kon-Tiki for at bevise, at den polynesiske befolkning stammer fra Sydamerika. Kon-Tiki nåede frem, og bedriften gjorde Thor Heyerdahl til en af de mest velkendte skandinaviske eventyrere og videnskabsmænd. Mange anerkendte dog aldrig hans metoder, selvom samtidige videnskabsfolk ikke var bemærkelsesværdigt mindre spekulative. Hør mere om Thor Heyerdahls karriere og liv, når Mads Ravn, bestyrelsesmedlem på Kon-Tiki museet i Oslo, sammenligner hans 'videnskabelighed' med samtidige og nutidige videnskabsfolks teorier. For hvad gør egentlig noget til videnskab? Og hvor trækker vi grænsen for ikke-videnskabelighed?

Rane Willerslev stiller herefter skarpt på, hvordan studiet af såkaldte 'primitive religioner' sætter videnskaben på prøve. Hvordan kan vi tage absurde påstande om troen på ånder, genfødsel og parallelle virkeligheder seriøst? Hvordan kan vi forstå det som en virkelig del af virkeligheden og ikke bare et udtryk for idioti, overtro eller symbolsk tænkning?

Efter de to oplæg inviterer museumsinspektør på Moesgaard Museum Jeanette Varberg til debat om, hvordan forskeren som eventyrer er relevant for videnskaben i dag.

TID: Søndag 6/3 kl. 15.00-17.00
STED: Auditoriet, Moesgaard Museum
PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

FortælleSalon

Fortællere i Østjylland diskuterer op med de bedste live-historier. Connie Nordholdt, oldebarn af fagforeningskvinden Alvilda Andersen, fortæller sin oldemors urolige historie, mens Neel Holm fortæller om et fattigt liv på heden i begyndelsen af det 20. århundrede.

TID: Søndag 6/3 kl. 14.00-16.00
STED: Hjørnet, DOKK1
PRIS: Gratis
ARRANGØR: Fortællere i Østjylland

Da Aarhus var Hollywood

Følg i fodsporene på verdensberømte filmdivaer, idealistiske excentrikere og benhårde forretningsmænd, og hør om de gyldne stumfilmsår i Aarhus. Byen var kulissen, og den emmede af dramaer og drabelige scenerier, når konger blev vakt til live, slavehandel foregik på åben gade, og forbrydelser hørte til dagens uorden. Byen nød international opmærksomhed, og driftige filmfolk satte Aarhus på verdenskortet ved blandt andet at producere den længste film, verden nogensinde havde set.

TID: Søndag 6/3 kl. 15.00-17.00
MØDESTED: Oplyses efter tilmelding
PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.
ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhushistorier

Fællesskab og frikadeller

Historiker Dorthe Chakravarty tager os tilbage til pensionatets storhedstid, når vi i fællesskab genskaber pensionatet fra de gode gamle dage på Teater Ambassaden, der tidligere husede et pensionat. Få ny viden om en svunden tid, mens du nyder frikadeller og en håndbajer i godt selskab. Pensionaterne lå tæt i begyndelsen af 1900-tallet, og blev ofte drevet af en husmor, der tjente til livet ved at stille sulten hos de, der flyttede fra land til by. Dette er en for længst glemt boligform, men engang blev der serveret frikadeller og etableret nye fællesskaber for alle, der havde brug for kost og logi.

TID: Søndag 6/3 kl. 19.00-22.00
STED: Teater Ambassaden
PRIS: 250 kr. inkl. frikadeller, øl/vin/vand, kaffe og kage
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Lyt til Lied

Sangselskabet Aarhus sætter fokus på genren 'lied'. Genren forbindes ofte med sange skrevet på tysk for klaver og sanger, men omfatter et repertoire på stort set alle sprog. Du kan høre soprannerne Aileen Itani og Lina Valanti-jute og pianisterne Irina Hayrapertyan og Peter Pade. Læn dig tilbage og lyt til flotte toner.

TID: Søndag 6/3 kl. 19.30-21.00
STED: Aarhus Musikskole
PRIS: 100 kr. Pensionister og studerende 80 kr.
ARRANGØR: Sangselskabet Aarhus

Søndag 6/3 kan du også opleve:

Tranbjergbilleder 1900-1950

Udstilling på Tranbjerg Bibliotek, se s. 10

Viby 1900-1950

Udstilling på Viby Bibliotek, se s. 10

1927 i Den Gamle By

Levendegørelse i Den Gamle By, se s. 12

Historiejagten

Orienteringsløb ved Store Torv, se s. 12

Slægtsforskningscafé

Workshop på DOKK1, se s. 10

Bryllup og medborgerskab

Udstilling på Kvindemuseet, se s. 6

Modernistiske portrætter

Børneaktivitet på ARoS, se s. 13

Det er for børn!

Børneaktivitet i Den Gamle By, se s. 14

Levende læsning

Læsning i FO-byen, se s. 10



Artikel fra årets festivalbog

Lægevidenskab

TOBIAS WANG

Professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

AAGE OLSEN ALSTRUP

Lektor i medicin, Aarhus Universitet

Gasudvekslingen i lungerne foregår 'ved Diffusion og ved Diffusion alene'. Sådan afsluttede August Krogh (1874-1949) en serie på syv artikler i det skandinaviske tidsskrift for fysiologi i 1910. I et tæt samarbejde med sin kone, lægen Marie Krogh (1874-1943), satte den unge forsker dermed punktum for en intens debat om, hvordan lungerne fungerer. Artikelserien blev senere kendt som 'de syv små djævle, fordi den aflivede teorien om, at ilten transporteres aktivt over lungemembranen. Teorien om den aktive transport blev støttet af Kroghs vejleder, professor Christian Bohr (1855-1911), som havde bragt eksperimentel fysiologi til Danmark, da han overtog Peter Ludvig Panums (1820-1885) lærestol i 1886. Under Bohrs vejledning blev fysiologiske mekanismer studeret hos kyllinger, slanger, skildpadder, mennesker og kaniner.



Valget af dyrearter med særlige fysiologiske tilpasninger, som dermed gør det lettere at udføre forsøg, kendes i dag som 'August Krogh-princippet'.
//Tobias Wang

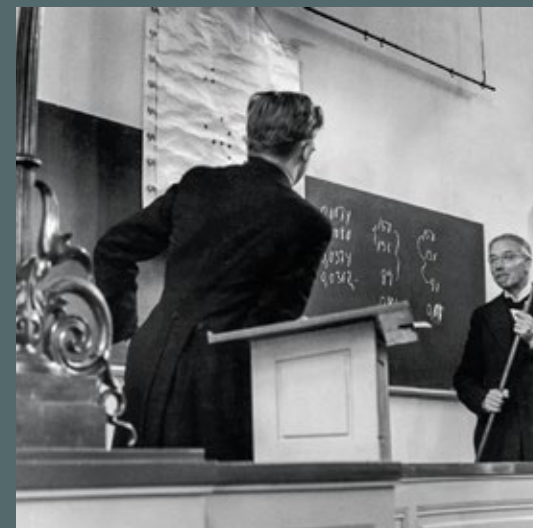
Vi ved nu, at Bohr tog fejl om måden, hvorpå lungerne fungerer, men han var ikke desto mindre ekstremt velfunderet i naturvidenskaberne og udmærkede sig ved matematiske modeller for kroppens funktioner. Det var netop Bohrs stringente tilgang til fysiologien, som fascinerede Krogh, da han i midten af 1890'erne begyndte at følge Bohrs forelæsninger ved Københavns Universitet. Krogh voksede op i Grenaa og var særligt fascineret af smådyr som insekter og edderkopper. Det inspirerende møde med Bohr gav mulighed for at kombinere zoologien med en lige så brændende kærlighed til kontrollerede eksperimenter og eksakte målemetoder. Det var netop, fordi Krogh forbedrede Bohrs målemetoder, at Krogh kunne vise, at ilten diffunderer over lungerne.

Ud over god begavelse havde Krogh en evne til at udvikle videnskabeligt udstyr med uhørt præcision. I en selvbiografisk artikel beskriver Krogh, hvordan ideerne til udstyrets design nærmest kom til ham i løbet af natten, og hvordan han typisk vågnede op og vidste, hvordan udstyret skulle skrues sammen. I stedet for at springe til tegnebrættet forestillede han sig, hvordan udstyret skulle virke.



Marie Krogh udviklede alvorlig sukkersyge i 1920. Indtil insulins opdagelse var der ingen behandling for sukkersyge. // Novo Nordisk

Brugen af 'visuel tænkning' gav også inspiration til det næste store videnskabelige gennembrud, der førte til Nobelprisen i fysiologi i 1920. Efter at have løst problemet om lungernes funktion var Krogh nemlig blevet optaget af, hvordan ilten afgives fra blodet i kroppens enorme virvar af ganske små blodkar, de såkaldte kapillærer. Krogh forestillede sig, at det øgede stofskifte under muskelarbejde kunne dækkes ved, at nye kapillærer åbnes, og netop denne sammenhæng kunne nu etableres gennem forsøg.



August Krogh skabte et fantastisk forskningsmiljø omkring sig.
// Scanpix

Undersøgelserne afspejler Kroghs intet mindre end geniale tilgang til at løse fysiologiske problemer, fordi han også inddrog studier af dyr med store forskelle i stofskiftet (fisk, frøer og pattedyr) og dyr af forskellig størrelse. Hos Krogh samles de forskellige fysiologiske grene altså i en fælles søgen mod de grundlæggende principper for kroppens virkemåde.

Med international bevågenhed og prestige i kølvande på Nobelprisen kunne Krogh for alvor skabe fysiologisk skole i Danmark, og med støtte fra det amerikanske Rockefeller-institut brugte man for første gang radioaktive isotoper til fysiologisk forskning. Udover store grundvidenskabelige landvindinger pointerede Krogh også vigtigheden af, at forskningen bidrager til at løse samfundsrelevante problemer.

Under en foredragsturné i USA i 1922 – og givet foranlediget af, at Marie Krogh havde udviklet sukkersyge – bestemte Marie og August Krogh sig for at besøge universitetet i Toronto, hvor insulin netop var opdaget. Her fik Krogh rettighederne til at fremstille insulin i Skandinavien, og allerede samme år kunne Krogh og lægen Hans Christian Hagedorn (1888-1971) afprøve de første insulinextrakter i Danmark. Få år senere kunne knap halvdelen af danske sukkersygepatienter behandles med danskproduceret insulin, og grundlaget for Novo Nordisk var skabt.

Mød forskerne

Du kan møde forfatteren til artiklen professor i zoofysiologi Tobias Wang til 'Historiens vendepunkt', hvor han konkurrerer mod en filosof og en historiker om at fremføre periodens vigtigste begivenhed. Se side 43.

Få årets festivalbog med alle 51 artikler til boglanceringen. Se side 5.

Vidensbrunch: Karen Blixens afrikanske farm

'Jeg havde en Farm i Afrika ved Foden af Bjerget Ngong.' Sådan indleder Karen Blixen sit nok mest berømte værk 'Den afrikanske farm', der ikke for ingenting har opnået klassikerstatus i dansk litteratur. Rektor for Folkeuniversitetet Sten Tiedemann har inviteret professor emeritus i litteraturhistorie Svend Erik Larsen på scenen til en snak om Blixen og sit personlige forhold til den ikoniske bog om livet på en kenyansk kaffefarm.

Der er vidensbrunch alle hverdage i uge 10. Hør om alt fra sex til terror, og fra besættelse til køn.

TID: Mandag 7/3 kl. 10.00-12.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 175 kr. inkl. stor brunchbuffet

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Farlige helte

Oplev en historisk og filosofisk aften, hvor superhelte og tegneserier vil være det helt store samtaleemne. Bliv klogere på dine yndlingssuperhelte og tegneserier, når historiker Søren Hein Rasmussen, adjunkt i filosofi Carsten Fogh Nielsen og ph.d.-studerende i litteraturhistorie Johannes Poulsen kommer med historiske og filosofiske blikke på de tidløse skikkelser, og hvilken betydning de har haft og stadig har for populærkulturen. Få ny viden om bl.a. Superman, Nick Carter og Captain America, og hør hvad Wonder Woman har at gøre med både underkastelse og kvindefrigørelse. Tag dine yndlings- og vintagetegneserier under armen og del din interesse med eksperter og andre entusiaster.

TID: Mandag 7/3 kl. 19.00-21.00

STED: LYNfabrikken

PRIS: 100 kr. inkl. cola

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Program Mandag 7/3

Morgensangs drop-in

Sangkraft Aarhus fylder Aarhus Domkirke med fællessang fem dage i festivalen. Kom og vær med hvad enten du er barn, ung, gammel, tyk eller tynd! Vi sørger for en fantastisk morgensangsleder, som vil stå for en god blanding af sange fra 1900-tallet og hjælpe alle til at finde sammen gennem sangen.

TID: Mandag til fredag 7-11/3 kl. 9.15-10.00

STED: Aarhus Domkirke

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Sangkraft Aarhus

Videnscafé i Herning: Hvorfor drømmer vi?

I år 1900 udgav Sigmund Freud sin skelsættende bog om drømmetydning, men hvad er der sket inden for drømmeforskningen siden da? Hvad gør drømme ved os, og hvordan påvirkede opdagelsen af begrebet REM-søvn vores måde at anskue vores søvnbehov på? Er det vores hjernes måde at tanke nyt brændstof, eller er det bare en biologisk funktion, som vi aldrig helt kommer til at forstå? Lektor emeritus i psykologi Lars Hem fortæller på let forståeligt norsk om drømmenes fascinerende verden.

TID: Mandag 7/3 kl. 10.00-12.00

STED: Heming Bibliotek

PRIS: 125 kr. inkl. kaffe/te og rundstykke med ost

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Herning Bibliotek

Vi mødes i Brugsen

Mød forfatter og journalist Kristian Ditlev Jensen, som står bag bogen 'Vi mødes i Brugsen', til et tankevækkende foredrag om andelsbevægelsen og brugsforeningerne. Med afsæt i tiden efter krigen præsenterer forfatteren årtierne fra 1940'erne og frem med overraskende nedslag i danskernes hverdagsliv og et skarpt blik på de dagligvarer, vi efterspurgte, og de butikker, vi handlede i. Besøg også Den Gamle Bys plakatmuseum, hvor bl.a. ikoniske plakater med de søde Davre-piger og den sorte kaffeskønhed fra FDB kan ses.

TID: Mandag 7/3 kl. 12.30-14.30

STED: Hobrohuset, Den Gamle By

PRIS: 150 kr. inkl. smørrebrød og entré til Den Gamle By

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Den Gamle By

Filosofibar

Ubevidsthed, logik og feminisme. Få tænkningen sparket i gang med et gratis foredrag om dagen til festivalens traditionsrige filosofibar. Vi giver dig introduktion til fem filosoffer, som tænker om, med og indenfor de første halvtreds år af 1900-tallet, og som tegner hver deres filosofiske retning i resten af det 20. århundrede.

TID: Mandag-fredag 7-11/3 kl. 15.00-16.00

STED: Studenterhusets Café, Studenterhus Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Århundredets Musikcafé: Franske fristelser

I krig og kærlighed behøver vi musikken! Mens koncertsale og teatre lukkede under Første Verdenskrig, fandt musikken vej til nye koncertsteder – og komponisterne nye musikalske veje og samarbejdspartnere. I Frankrig samlede komponisten Satie kolleger i gruppen 'de nye unge' og gav dermed startskuddet til Les Six og inspiration til opgør med fortidens franske tone. Foredraget byder på sange af Satie og Poulenc og nedslag i den franske musikhistorie mellem verdenskrigene. Medvirkende: Tenor Erik Bekker Hansen, pianist Peter Pade og foredragsholder Lene Juul Langballe, Den Jyske Opera.

TID: Mandag 7/3 kl. 16.00-17.00

STED: Cafés scenen, Musikhuset Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Folkeuniversitetet, Leif V.S. Balthzersen, Den Jyske Opera og Sangselskabet Aarhus

Historielabberas: Munk, Scherfig og Nexø – dansk litteratur 1900-1950

Forkæl din historiske interesse og nyd en kop kaffe, når lektor i nordisk sprog og litteratur Hans Hauge giver inspiration til store læseoplevelser. Hør om modernisme og kulturradikalisme, nobelpriser til Gjellerup, Pontoppidan og Johannes V. Jensen, og om forfattere under besættelsen – og vær selv med, når forskeren stiller spørgsmål til publikum. Kaffen er serveret!

TID: Mandag 7/3 kl. 16.00-17.00

STED: Lille Sal, DOKK1

PRIS: 50 kr. inkl. kaffe

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Bag gule mure på Aarhus Universitet

Fra 1933 til i dag har Aarhus Universitet udviklet sig fra én enkelt bygning på en græshøj til Danmarks største universitet, og trods udviklingen har det alligevel bevaret sit særpræg. C.F. Møllers gule bygninger er ikke ens, men har et fælles formsprog, og Aarhus Universitet er som det eneste i Danmark tænkt og bygget som et campus beliggende i en park. Tag med på en vandring med Anne Margrethe Ladekjær fra Aarhusguiderne både inde og ude, se sporene, hør historien og få indblik i de arkitektoniske detaljer og de mange kunstværker, der pryder de gule mure.

TID: Mandag 7/3 kl. 16.00-18.00

MØDESTED: Oplyses efter tilmelding

PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Fyraftenskoncert med basun og klaver

Basunstudierende fra Det Jyske Musikkonservatorium opfører en række mindre stykker for basun og klaver fra første halvdel af det 20. århundrede. Alle komponisterne er danske, heriblandt Hilda Sehested, Danmarks første professionelle kvindelige komponist. Også Axel Jørgensen er repræsenteret med flere værker, bl.a. hans 'Romance for basun og klaver', som den dag i dag er et af de allermest spillede for denne besætning. Ved klaveret: David Strong.

TID: Mandag 7/3 kl. 17.00-18.30

STED: Kammermusiksalen, Musikhuset Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Det Jyske Musikkonservatorium

Lillys danmarkshistorie

Med sit unikke talent for at gøre historien levende vil forfatter Pia Fris Laneth berette om kvinder, der i en ikke så fjern fortid levede på helt andre betingelser og kæmpede for de fremskridt, som vi ofte tager som en selvfølge i dag. Pia Fris Laneth fortæller på baggrund af sine bøger 'Lillys Danmarkshistorie', 'Moderskab og mødrehjælp' og '1915 – da kvinder og tyende blev borgere'.

TID: Mandag 7/3 kl. 18.00-19.00

STED: Arnold Busck Boghandel, Ryesgade

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Arnold Busck Boghandel, Ryesgade

Skriv et brev!

I en tid med wallposts, whatsapp og sms'er kan man godt glemme glæden ved at finde et håndskrevet brev i postkassen. Historiker Steffen Lind Christensen åbner aftenen med fortællinger fra skyttegravene og breve fra Første Verdenskrig. Derefter kan du selv skrive dine egne breve om krig eller kærlighed, eller lige det du har på hjerte. Post A Letter sørger for lækre materialer og flot papir, Post Danmark sponsorerer porto, og du skal blot kende adressen og lade tankerne få frit løb.

TID: Mandag 7/3 kl. 19.00-21.00

STED: Café Smagløs

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Post A Letter

Filmhistorie: Dansk stumfilms guldalder

Det 20. århundredes første halvdel er en revolutionerende periode for filmkunsten. Oplev Asta Nielsen og Poul Reumert i stumfilmsklassikeren, der satte Danmark på det internationale filmkart, og få historierne bag filmen, når den introduceres af lektor i medievidenskab Edvin Kau.

TID: Mandag 7/3 kl. 19.00-20.30

STED: Lille Sal, DOKK1

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Carl Nielsen Re:Mix

Studerende fra Det Jyske Musikkonservatorium spiller Carl Nielsen i både velkendte og helt nye udgaver. Niensens berømte Blæserkvintet er omgivet af arrangementer og nyfortolkninger. Studerende fra den elektroniske linje bearbejder værker fra gamle vinylplader på computer, mens rytmiske komponister vil fremføre refleksioner over 'Den danske sang er en ung blond pige'.

TID: Mandag 7/3 kl. 19.30-21.30

STED: Symfonisk Sal, Musikhuset Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Det Jyske Musikkonservatorium

Kammermusik – i skyggen af Carl Nielsen

Det Jyske Musikkonservatoriums celloprofessor Henrik Brendstrup og pianisten Jens Elvekjær spiller værker for cello og klaver. De fleste er skrevet af danske komponister, der levede omtrent samtidig med Carl Nielsen. I modsætning til Nielsen og andre modernister fortsatte de langt op i 1900-tallet med at skrive musik i en senromantisk stil – og blev glemt af eftertiden. Du får musikken serveret med små historier om tiden.

TID: Mandag 7/3 kl. 19.30-21.30

STED: Lille Sal, Musikhuset Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Det Jyske Musikkonservatorium





Gru og mirakler

Vi åbner op for et dragende kapitel af medicinhistorien, hvor lægevidenskabens nysgerrighed stort set ingen grænser kendte. Medicinske mirakler og gemte grusomheder prægede perioden 1900-1950, hvor manges opfattelser af lægevidenskaben blev udfordret og testet. Men det var også en miraklernes og mulighedernes periode for lægevidenskaben. Hidtil dødelige sygdomme kunne nu, med opdagelsen af hormonet insulin og en skimmelsvamp penicillin, helbredes. De forunderlige fremskridt betød på samfundsplan et nyt sundhedsfremmende syn på medicin. Det medfødte den velfærdsstat, vi kender i dag – men også en form for 'statsfobi'. Bliv klogere på tidens mange opdagelser og deres skelsættende betydning for nutidens samfunds-, sygdoms- og sundhedsopfattelse, når vi mødes på Aarhus Universitetshospital.

TID: Mandag 7/3 kl. 19.00-21.45
STED: Auditorium A, Aarhus Universitetshospital
PRIS: 80 kr. Studerende 40 kr.
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Over indlandsisen – Første Thule-ekspedition 1912

Få den fascinerende beretning om den første af syv Grønlandsekspeditioner, der udgik fra handelsstationen Thule i årene 1912-1933. Jens Christian Worm Goffredsens foredrag bygger på Knud Rasmussen og Peter Freuchens egne dagbøger, hvor sidstnævnte ikke før har været offentliggjort. Goffredsen er tidligere medlem af Siriuspatruljen og har boet i Grønland i en årrække. Hør om livet som slæderejsende ved Sirius og om den første Thule-ekspedition. Inden foredraget fremfører Kajak Koret stemningsfulde grønlandske sange, og der vil desuden være mulighed for at handle grønlandske varer i husets butik.

TID: Mandag 7/3 kl. 19.00-21.00
STED: Det Grønlandske Hus
PRIS: 60 kr. inkl. kaffe/te
ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Det Grønlandske Hus



Musik for folket?

I Rusland blev der i perioden 1900-1950 skabt meget smuk klavermusik, som stadig spilles i dag. Det er bl.a. komponister som Rachmaninov, Prokofiev og Sjostakovitj, hvis kompositioner er avancerede, gribende og ofte teknisk meget svære. Men i denne periode ændrede Rusland sig også fra det pompøse zar-vælde til det kommunistiske Sovjetunionen efter revolutionen i 1917, hvor musikken pludselig skulle være i 'folkets tjeneste'. Elever fra Aarhus Musikskole vil give eksempler på denne fine og fantastiske musik, og vi vil også høre historien om komponisterne, og hvordan det var at komponere musik under så specielle vilkår.

TID: Mandag 7/3 kl. 19.30-21.00
STED: Aarhus Musikskole
PRIS: Gratis
ARRANGØR: Aarhus Musikskole

Tæt på 30'erne og 40'erne – erindringsamtaler i Herning

Vi sætter gang i erindringscentrifugen og tager i selskab med levende kilder tilbage til Danmark i 1930'erne og 1940'erne; en brydningstid for landet og måske for den enkelte. Tiden rummer erindringer om alt fra frosne dyner og dødelige infektionssygdomme til besættelsens både hverdagsagtige og dramatiske begivenheder. Måske følelsen af fryd over den første appelsin eller en elektrisk pære og frygt for løse lærerhænder. Mød nogle af dem, som kan fortælle om, hvordan det virkelig var *dengang*, og hvad de brugte tiden til, når der hverken fandtes tv, internet eller smartphones! Få historieundervisningen helt tæt på – og måske vækker det dine egne erindringer, når journalist Lotte Printz tager dig med tilbage i historien. I erindringspanelet sidder blandt andre Bitten Damgaard.

TID: Mandag 7/3 kl. 19.30-21.30
STED: Cafeen, Team Teatret, Herning
PRIS: 100 kr. inkl. kaffe og appetitvækkere fra tiden
ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Liv i Historien



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Mandag 7/3 kan du også opleve:

Tranbjergbilleder 1900-1950

Udstilling på Tranbjerg Bibliotek, se s. 10

Viby 1900-1950

Udstilling på Viby Bibliotek, se s. 10

Åbyhøj 1900-1950

Udstilling på Åbyhøj Bibliotek, se s. 10

Den, der ranker sig, slanker sig

Fælles morgengymnastik på DOKK1, se s. 19

Slægtsforskningscafé

Workshop på DOKK1, se s. 10

Levende læsning

Læsning i FO-byen, se s. 10

Artikel fra årets festivalbog

Atomet

KRISTIAN HVIDTFELT NIELSEN

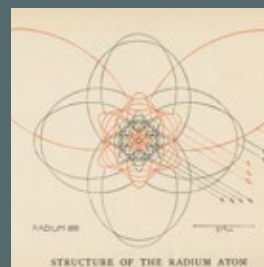
Lektor i videnskabshistorie, Aarhus Universitet

Da Niels Bohr (1885-1962) modtog Nobelprisen i fysik, blev han hyldet som en sand nationalhelt. Nyheden var på forsiden af landets aviser dagen efter, at uddelingen var blevet annonceret i Stockholm den 9. november 1922. Betydningen af Bohrs atomfysiske arbejde blev understreget i en kronik i Politiken af den nyudnævnte professor i matematik ved Københavns Universitet Niels E. Nørlund (1885-1981). Nørlund, der i øvrigt var Bohrs svoger, tøvede ikke med at sammenligne ham med den berømte fysiker Isaac Newton (1643-1727).



I foråret 1955 sidder Niels Bohr model for den tysk-schweiziske billedhugger Wolfram D. Rigggenbach. // Scanpix

Bohr var kendt som beskedenheden selv og skrev straks et lykønskingsbrev til Albert Einstein (1879-1955), der også havde modtaget sin pris (tildelt 1921) samme år. I brevet skrev Bohr, at han var opstemt



Billedet giver en sjælden visuel fremstilling af grundstoffet radiums struktur baseret på Bohr-Sommerfelds atomteori. // Scanpix

over at høre om Einsteins pris og glad for, at Einstein havde fået den først. Et typisk udtryk for Bohrs ydmyghed, svarede Einstein.

Samme år udkom den første populærvidenskabelige bog på dansk om den nye atomfysik, som Bohr havde været med til at udvikle. Forfatterne tilskrev Niels Bohr det meste af æren for den nye fysik. Bohrs Atomteori lød titlen, og i forordet blev det levende beskrevet, hvordan Bohr 'i den første Tid maatte vandre sin Vej alene, ledet af sine omfattende Kundskaber, sin store Kombinationsevne og, ikke mindst, sit sikre Instinkt'.

Bohr etablerede sig som professor i fysik ved Københavns Universitet med sit eget institut for teoretisk fysik, der blev oprettet i 1917 med støtte fra staten og Carlsbergfondet. Niels Bohr var nok et videnskabeligt forbillede i Danmark, men hans videnskab var i høj grad international. Bohr havde som ung forsker arbejdet i Storbritannien med fysikere som J. J. Thomson (1856-1940, opdager elektronen i 1897) og Ernest Rutherford (1871-1937, opdager atomkernen i 1911). I 1913 udgav Bohr tre videnskabelige artikler om op-

bygningen af atomer og molekyler i det britiske Philosophical Magazine. Artikeltrilogien kom til at udgøre et vigtigt fundament for kvantefysikken, fordi andre fysikere i Europa videreudviklede Bohrs ideer.



'Think different' lød overskriften på Apples reklamekampagne i år 2000, og Niels Bohr spillede en vigtig rolle som symbol på nytænkning i videnskaben. // Stine Norden/Scanpix Nordfoto

Efter afslutningen på Første Verdenskrig gik Bohr sammen med andre danske videnskabsfolk aktivt ind i kampen for videnskabelig internationalisme. Det bestod især i at sørge for, at tyske fysikere som repræsentanter for den tabende krigsmagt ikke blev udelukket fra det gode videnskabelige selskab. Bohr skabte et helt unikt forskningsmiljø – kendt som Københavnerånden – præget af international åbenhed, frie diskussioner og fagligt fællesskab. International tolerance var i det hele taget en fast overbevisning hos Bohr i en tid, hvor nationalismen var på stærkt fremtog i Europa. I 1935 udtalte han til Berlingske Aftenavis: 'Videnskabeligt Arbejde er i sin Natur det Omraade, hvor Forskellen mellem forskellige Folks Traditioner er mindst fremtrædende'.

Allerede ved Nobelbanketten i 1922 havde Niels Bohr beskrevet sig selv som et kulturelt og videnskabeligt forbindelsesled mellem den tyske og den britiske forskningstradition. Beskrivelsen stod i stærk kontrast til den nationale retorik, som ofte var knyttet til uddelingen af Nobelprisen. Bohr udnyttede sin neutrale position til at tiltrække midler fra mange forskellige kilder, blandt andre den amerikanske Rockefellerfond.

Under Anden Verdenskrig måtte Niels Bohr flygte med sin familie til USA. Her blev han kortvarigt tilknyttet det amerikanske atomvåbenprogram, men amerikanerne stolede ikke rigtigt på ham på grund af hans store internationale netværk, der også omfattede sovjetrussiske forskere.

I 1950 skrev Bohr da også et åbent brev til FN, hvor han argumenterede for nødvendigheden af en 'åben verden'. Det var især informationer knyttet til atombomben, Bohr havde i tankerne, for han mente, at hemmeligholdelse ville føre til mistro mellem nationerne og i sidste ende et rædselsvækkende atomkapløb. Bohrs åbne verden, som var en naturlig udlægger af den videnskabelige Københavnerånd, han selv havde været med til at skabe, blev dog afvist af magthavere i vest og øst. I den kolde krigs lukkede verden var der ikke megen plads til mellemfolkelig forståelse.

Mød forskerne

Mød forfatteren til artiklen lektor i videnskabshistorie Kristian Hvidtfelt Nielsen til lanceringen af årets festivalbog. Du kan nå tre forelæsninger på aftenen, og så får du bogen med alle 51 artikler med hjem. Se side 5.

Kristian Hvidtfeldt Nielsen sidder også klar i panelet til 'Forskerdebatter om teknologi', hvor du kan stille dine egne spørgsmål og få svar fra både en naturvidenskabelig og en filosofisk vinkel. Se side 52.

Program

Tirsdag 8 / 3

Vidensbrunch: Køn, filosofi og feminisme

Hvordan skal man forstå køn? Som noget samfundsmæssigt eller biologisk? I starten af 1900-tallet sættes der spørgsmålstegn ved de fastlåste køns kategorier, bl.a. i takt med at kvindernes rolle i samfundet forandres. Rektor for Folkeuniversitetet Sten Tiedemann har inviteret kønsforsker og ph.d.-studerende i filosofi Tone Frank Dandanell på scenen til en filosofisk snak om forholdet mellem kønnene.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 10.00-12.00
STED: Store Sal, DOKK1
PRIS: 175 kr. inkl. stor brunchbuffet
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Formiddagscafé: På lige fod – om kvindekamp og satire

I 1915 fik danske kvinder valgret på lige fod med mændene, og dermed afsluttedes et halvt århundredes ligestillingskamp for samme borgerrettigheder. Undervejs var kvinderne oppe imod stærke maskuline muskler – også lattermusklerne med datidens mange satirehæfter. Forfatter og cand.public. i kulturhistorisk formidling Helle Juhl giver fornøjelige og tankevækkende tilbageblik på, hvad kvinderne stod overfor og trækker desuden tråde til deres engelske medsøstre suffragetterne.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 11.00-12.00
STED: Byrådsalen, Kvindemuseet
PRIS: 50 kr.
ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Kvindemuseet

Det Østjyske Køkken

Dansk Landbrugsmuseum åbner særudstillingen 'Det Østjyske Køkken', der fokuserer på det særligt østjyske i tilberedningen af maden gennem tiderne. Udstillingen bygger på mere end 40 østjydere fortællinger om levevilkår, husholdning, traditioner og det østjyske spisekammer. Kom med på en historisk rejse til perioden 1900-1950, når østjyder fortæller om deres mødre og mormødres køkkener. Smag med, når museets Historiske Køkken tilbereder østjyske retter til udstillingsåbningen.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 14.00-16.00
STED: Dansk Landbrugsmuseum
PRIS: 90 kr. inkl. entré til museet
ARRANGØR: Dansk Landbrugsmuseum

Mennesket og kunstneren Ovartaci

Få indblik i mennesket og kunstneren Ovartaci, som i sin 56 år lange indlæggelse på psykiatrisk hospital skabte kunst i verdensklasse.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 15.00-18.00
STED: Museum Ovartaci
PRIS: 100 kr.
ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Museum Ovartaci

Forskerdebatter: Kroppen

Journalist og vært Line Friis Frederiksen er ordstyrer, når vi inviterer to forskere og publikum til debat. Er vi ved at blive for kropsbevidste? Hvad betyder kroppen for os i dag? Og hvordan har kropskulturen ændret sig gennem historien? Det er nogle af de spørgsmål, du kan få svar på, når forfatter og præst Poul Joachim Stender og lektor i folkesundhed Ask Vest Christiansen bliver sat i stævne til en debat. Forskerne sidder klar med viden og holdninger, og du kan stille spørgsmål, når vi sætter kroppen på spidsen med plads til både det naturvidenskabelige og filosofiske blik.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 16.15-18.15
STED: Stakladen, Studenterhus Aarhus
PRIS: 50 kr. Studerende gratis adgang
ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Begyndelsen på teknologiens århundrede

Kunne du forestille dig en verden uden radio og tv? Og hvordan ville historien have udviklet sig, hvis vi ikke havde atomenergi? Alle epoker i verdenshistorien har budt på nye opfindelser, der har ændret vores hverdag. Perioden 1900-1950 er ingen undtagelse. Her havde nye energiformer og medier en gennemgribende betydning for os og vores samfund – og har det stadig den dag i dag. Denne aften kan du under planetariets hvælving høre tre forskere fortælle om skelsættende opfindelser, der forandrede verden for altid. I pausen serverer vi lidt tidssvarende lækkerier, og efter foredragene kan du opleve teknologiens vidundere i Steno Museets udstilling.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 19.00-21.30
STED: Planetariet, Steno Museet
PRIS: 125 kr. inkl. lækkerier og entré til Steno Museet
ARRANGØR: Folkeuniversitetet



På Aarhus Rådhus: Årtiernes Aarhus 1940-1970

Aarhus fejrer i 2016, at det berømte rådhus har været byens hus i 75 år. Inde bag husets mure har store og små begivenheder set dagens lys og været genstand for politiske og folkelige diskussioner, mens Aarhus har udviklet sig og skridt for skridt er blevet til nutidens lille storby. Aarhus Stadsarkiv og Den Gamle By er gået sammen om at søsætte en bogserie, der årti for årti fortæller om byens historie i dette tidsrum. På baggrund af den første bog – der handler om Aarhus i 1940'erne – og med afsæt i beretningen om den dramatiske besættelse inviterer vi indenfor i rådhusets smukke sale til tre foredragsaftener.

TID: Tirsdagene 8/3, 15/3 og 29/3 kl. 16.00-18.00
STED: Aarhus Rådhus
PRIS: 350 kr., studerende 210 kr.
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

I Hans Hedtofts fodspor

På denne vandring hvirvler vi sammen tilbage til et fattigt arbejderhus i Øgadekvarteret i 1900-tallets begyndelse. Her møder vi drengen Hans, den stille far, der har skrædderværksted i kælderens, og den stærke mor, der er rengøringskone og politisk og socialt engageret. Forandringens vinde blæser over Danmark, og mens vi dykker ned i en dramatisk brydningstid, følger vi i Hans' fodspor: fra tiden som elev på Paradisgadeskole, som lærling hos typograf Olsen i Graven, som stædig fagforeningsmand i Studsgade og som passioneret medlem af det stadig mere indflydelsesrige Socialdemokrati. Vi hører også om Hedtofts' forhold til jazz, om ægteskabet med Ella og om hans voksne liv i København. Sammen oplever vi tiden, hvor Danmark blev moderne – og ikke mindst tiden, hvor en fattig arbejderdreng blev noget, kun få havde troet muligt.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 16.00-18.00
MØDESTED: Oplyses efter tilmelding
PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.
ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhushistorier

Historieslabberas: Urkatastrofen – Danmark og Første Verdenskrig

Forkæl din historiske interesse og nyd en kop kaffe, når professor i historie Nils Arne Sørensen fortæller om neutralitet, gullaschbaroner, krigsbegejstring og sønderjyder i krig for Tyskland. Første Verdenskrig blev en katastrofe i Europas og verdens historie, men hvad betød 'den store krig' for Danmark og danskerne? Sid klar, når forskeren stiller spørgsmål til publikum. Kaffen er serveret!

TID: Tirsdag 8/3 kl. 16.00-17.00
STED: Lille Sal, DOKK1
PRIS: 50 kr. inkl. kaffe
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Lys og luft i lejligheden – dagligstuesalon i og om Strandparken

De blev aldrig til noget. Hack Kampmanns planer om at opføre et mondænt villabyggeri på en del af det grønne areal fra landsudstillingen i 1909. I stedet fik Aarhus i årene 1936-1938 et af sine første funkisbyggerier: Strandparken er udover at være opført i modernistisk stil bygget efter nye idealer om lys og luft for beboerne, og er fortsat noget unikt i Aarhus. Oplev Strandparken indefra, når vi sætter os til rette i dagligstuen og går bag om byggeriet og dets beboere. Hør også om de seneste års visioner om at visualisere fortiden ved at genskabe Strandparkens facadefarver i de oprindelige pastelnuancer.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 16.30-18.00
MØDESTED: Oplyses efter tilmelding
PRIS: 60 kr.
ARRANGØR: Liv i Historien

Romancer og sange af Fini Henriques

Den danske komponist Fini Henriques er en af de mange komponister, der i eftertiden er kommet til at stå i skyggen af Carl Nielsen. For nylig har baryton og docent ved Det Jyske Musikkonservatorium Lars Thodberg Bertelsen sammen med pianist og tidligere docent Thomas Trondhjem vakt Henriques til live igen med en CD-indspilning af en række af hans sange og romancer. Denne koncert bringer et betydeligt udvalg af repertoire og starter med en kort indledning om Henriques og hans sange.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 17.00-18.00
STED: Kammermusiksalen, Musikhuset Aarhus
PRIS: Gratis
ARRANGØR: Det Jyske Musikkonservatorium

Einar, Lili og Gerda – historien bag 'The Danish Girl'

I 1930 skiftede den danske maler Einar Wegener, med hjælp fra hustruen Gerda, køn og blev til Lili Elbe. Operationerne var nogle af verdenshistoriens tidligste eksempler på kirurgisk kønsskifte. Lektor i dansk litteratur Dag Heede vil på Kvindernes Internationale Kampdag fortælle den fascinerende historie og redegøre for Lili og Gerdas posthume berømmelse: to uortodokse kvinder, der hver på sin måde brød med samtidens kvindeideal. Historien er særligt aktuel lige nu, da den danner grundlag for romanen og filmen 'The Danish Girl'.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 18.00-20.30
STED: Mødelokale 2, Studenterhus Aarhus
PRIS: 25 kr. Gratis for Historias medlemmer
ARRANGØR: Historia – Aarhus' historiske foredragsforening



Matador live

Denne aften sætter vi tv-serien 'Matador' på menuen både i form af oplæg og middagsretter. Du inviteres til bords med forskerne og kan glæde dig til kreative indslag undervejs.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 18.30-21.30
STED: Raadhuus Kafeen
PRIS: 400 kr. inkl. tre-retters menu
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Den russiske sølvalder

Den russiske sølvalder er en betegnelse for en storhedstid i russisk kulturliv fra 1890'erne til 1920'erne præget af drømmen om en kulturel revolution, der skulle skabe fremtidens ideal-samfund. Forfatteren og oversætteren Leif Ebbesen fortæller om de politiske forhold, udviklingen inden for malerkunsten, musikken, litteraturen, arkitekturen, film- og teaterverdenen og illustrerer sit oplæg med eksempler fra de nævnte kunstarter.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 19.00-20.30
STED: LitteraturStedet, Åby Bibliotek
PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig
ARRANGØR: Lokalbibliotekerne og Forlaget Reflect

Filmhistorie: Fritz Lang – science-fiction og dystopi

Oplev Fritz Langs hovedværk om livet i den moderne metropol, og få historierne bag filmene, når den introduceres af lektor i medievitenskaber Jakob Isak Nielsen.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 19.00-21.00
STED: Lille Sal, DOKK1
PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Videnskonzert: På swing i historien

Oplev en cocktail af jazz- og swingmusik tilsat den nyeste historieforskning. Med en unik blanding af musik fra Aarhus Jazz Orchestra, et af Europas førende bigbands, og korte forskeroplæg fra museumsinspektør på Ragnarock Rasmus Rosenørn kommer du med på en rejse tilbage i historien.

Perioden 1900-1950 er præget af jazzens udbredelse i Europa, og selvom den i dag er anerkendt og elsket, fik den dengang en meget blandet modtagelse. En helt ny ungdomskultur så dagens lys, og de tog jazzten til sig og dansede, så de ældre generationer måtte korse sig.

Jazz var lyden af en ny verdensorden, troen på fremskridtet og New Deal, og for ungdommen var jazzten med til at gøre livet værd at leve.

Glæd dig til flotte fortolkninger af bl.a. Billie Holiday, og bliv klogere på den tid, musikken blev skrevet i og om.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 19.00-21.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 150 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhus Jazz Orchestra



Vidensbiffen: The Grand Budapest Hotel

I erindringerne 'Verden af i går' fra 1942 beskriver Stefan Zweig et idealiseret Europa i verdensborgeregens tegn, der med Første Verdenskrig forfalder i krig, grænsedragning og nationalisme. Zweigs beskrivelse af perioden har været inspirationskilden til Wes Andersons mesterværk 'The Grand Budapest Hotel' fra 2014. Hør oversætter og anmelder ved Weekendavisen Jørgen Herman Monrad fortælle om relationen mellem Zweigs selvbiografi og Wes Andersons sjove, rørende og visuelt overvældende film. Og så ser vi naturligvis filmen efterfølgende!

TID: Tirsdag 8/3 kl. 19.00-21.00

STED: Biografen Øst for Paradis

PRIS: 120 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Uønsket

Mød historiens uønskede individer, når vi vender vrangen ud på velfærdssamfundet med tre forskeroplæg og en rundvisning på Museum Ovartaci.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 19.00-22.00

STED: Festsalen, Museum Ovartaci

PRIS: 200 kr. inkl. kaffe og kage

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Museum Ovartaci



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Olivier Messiaen: Quatour pour la fin du temps

Den franske komponist Olivier Messiaen var under Anden Verdenskrig interneret i fangelejren Stalag VIII-A, hvor han skrev og sammen med nogle medfanger opførte værket 'Quatour pour la fin du temps' ('Kvartet til tidens ende'). Dette bevægende værk opføres af Messiaen Ensemble Aarhus.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 19.30-21.00

STED: Astrup Sognegård, Solbjerg

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Astrup Kirkes menighedsråd

Tirsdag 8/3 kan du også opleve:

Tranbjergbilleder 1900-1950

Udstilling på Tranbjerg Bibliotek, se s. 10

Viby 1900-1950

Udstilling på Viby Bibliotek, se s. 10

Åbyhøj 1900-1950

Udstilling på Åbyhøj Bibliotek, se s. 10

Morgensangs drop-in

Fællessang i Aarhus Domkirke, se s. 25

Slægtsforskningscafé

Workshop på DOKK1, se s. 10

Bryllup og medborgerskab

Udstilling på Kvindemuseet, se s. 6

Filosofibar

Forelæsning i Studenterhuset, se s. 25

Levende læsning

Læsning i FO-byen, se s. 10

Artikel fra årets festivalbog

Neger

SØREN HEIN RASMUSSEN

Ph.d. i historie

De vilde negre har fanget en skibbruden sømand og puttet ham i gryden. Nu danser de glade om ham i ring, mens den tykke kok sørger for tilberedningen. Nøj, hvor skal der være ædegilde. Negrene med gigantiske læber er næsten nøgne, og deres eneste tøj er forrevne lændeklæder.



Billedet af den kannibalske afrikaner bidrog i sin tid til at legitimere europæernes erobring af Afrika. Som underholdende figur lever han endnu – her i Djurs Sommerland. // Søren Hein Rasmussen

Scenen indgår i en reklamefilm for Houlbergs Pølser fra 1939. Den kunne lige så godt være fra år 1900 eller 1950. Afrikanere blev fremstillet meget stereotyp, og der var stort set ingen udvikling i de kendetegn, de blev tillagt, før i 1970'erne. Selv i dag genkender vi øjeblikkeligt den sorte, menneskeædende vilde med de store læber, knoglesmykkerne og den sparsomme påklædning. Hunkannibalen er som regel helt nøgen.

'Negeren' var en figur, der indgik massivt i både underholdningsindustrien og det mere seriøse kulturliv, og der var næsten ingen udvikling i måden, det skete på. Negeren lå nederst på en skala, der begyndte ved natur, barnlighed, lav intelligens og råhed, og hvis slutpunkt var den hvide civilisation, hvor modenhed, visdom og ædel opførsel herskede. Heroppe boede de hvide nord- og vesteuropæere sammen med de hvide nordamerikanere. Imellem disse to poler var så jordens øvrige folkeslag.

Indtil Anden Verdenskrigs udbrud blev japanerne typisk skildret næsten som hvide, omend de var temmelig eksotiske. Men de beherskede og fremstillede moderne teknologi, og de var renlige, hvilket var civilisatoriske attributter. Under japanerne lå arabere, persere og kinesere, som dog i det mindste gik i forarbejdet tøj og boede i rigtige huse. Men ustabile og overtroiske var de, og som regel havde de også en skidt karakter. Tæt på negrene lå eskimoerne. De kogte ikke mennesker, men åd dog rå kød og var promiskuøse og barnlige.

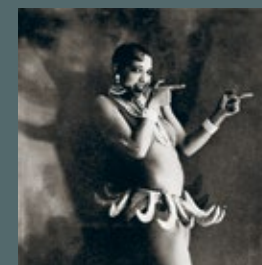
Forestillingen om racernes forskellighed var frem til slutningen af Anden Verdenskrig helt ukontroversiel og havde stor betydning for det vestlige verdensbillede. Begrebet race forstået som en videnskabelig klassifikation af dyr og mennesker udsprang af Oplysningstiden og var i 1800-tallet blevet udviklet i flere skoler. Det stod lidt tåget, om race var en

naturgiven sag, eller om det var et spørgsmål om civilisatorisk udvikling. Programmatisk stod et 52 sider langt skrift fra det store britiske avis- og magasinkompagni Amalgamated Press, som danske Aller i 1928 udgav i tillæg til Familie-Journalen. Den danske titel var 'Hvem har erobret Jorden?', og under et billede af en hvid mand med en jordklode balancerende på sin ene hånd stod teksten: 'Jorden tilhører den hvide Race.' Det var både en konstatering af fakta og en normativ tilkendegivelse af verdens naturlige orden.



'Nigger Heaven'. Et typisk motiv var den vilde forklædt som civiliseret – her i det britiske magasin The Bystander. // Illustrated London News Ltd/Mary Evans /Scanpix

Ikke alle fandt det rimeligt, at de hvide beherskede verden. Det hørte ikke desto mindre til sjældenhederne, at hierarkiet blev betvivlet. Der var derimod mennesker, som insisterede på, at der hos laverestående folkeslag kunne være gode kvaliteter, som den hvide civilisation havde mistet undervejs. Det gjaldt for eksempel mange af fortællerne for jazzmusikken, der var mellemkrigstidens store musikalske nyskabelse. De vendte ofte kritikernes nedladende sammenligninger mellem jazz og junglens lyde til noget positivt, som det fremgik af Ekstra Bladets anmeldelse i 1923 af den første amerikanske jazzoptræden i Danmark: Musikken turnerede af Humør og lullede Folk i den rigtige Stemning ved



Josephine Baker kun iført sit berømte bananskørt. Da hun besøgte København i 1928 anmeldte Jyllands-Posten hendes koncert under overskriften 'Niggertøsen'. // Stanislaus Walery /Scanpix

den uforlignelige Aberytme, de sorte Djævle ejer frem for alle andre.' De vilde var fulde af rytme, lyst og utæmmet seksualitet. Også når de vilde kom fra New York – den mest moderne by, verden havde set. Dette menneskesyn byggende på racehierarki fik et grundskud med afdækningen af nazismens ugeringer efter Anden Verdenskrig, men et helt overstået kapitel er det ikke. Ikke mindst sorte mennesker og kannibalisme er fortsat en populær konstellation i underholdningskulturen.

For øvrigt bliver den hvide sømand i reklamefilmen reddet fra gryden. Skibskokken bytter ham for en dåse pølser. Dem vil negrene meget hellere have. De er endnu bedre end menneskekød.

Mød forskerne

Mød forfatteren til artiklen ph.d. i historie Søren Hein Rasmussen til lanceringen af årets festivalbog. Du kan nå tre forelæsninger på aftenen, og så får du bogen med alle 51 artikler med hjem. Se side 5.

Søren Hein Rasmussen er også med til 'Historiens vendepunkt?', hvor han konkurrerer mod en filosof og en zoofysiolog om at fremføre periodens vigtigste begivenhed. Se side 43.



Intelligente cocktails: Brainbar med Bohr

Bag baren på St. Pauls Apothek står en fysiker og én af Europas bedste bartendere side om side til en aften, hvor der serveres velkomponerede cocktails og laves fysikforsøg. Vinder af DM i cocktails Hasse Bank Johansen og ph.d. i fysik Nils Byg Jørgensen mødes bag bardisken og mixer cocktails og væsker med viden om Niels Bohr. I 1922 vandt Bohr Nobelprisen i fysik for sin forskning i kvantemekanik. Den forskning, som han lagde grundlaget for, har allerede medført teknologier som computeren, MR-scannere og GPS, og udviklingen er ikke slut endnu. I Aarhus skaber forskere de koldeste miljøer i universet for at forstå atomernes verden endnu bedre. Glæd dig til smagsprøver på fysikkens love.

TID: Onsdag 9/3 og fredag 11/3 kl. 15.00-17.30

STED: St. Pauls Apothek

PRIS: 350 kr. inkl. fem cocktails

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Forskerdebatter: Demokrati

Fungerer demokratiet? Hvordan har det ændret sig historisk? Og hvad kræver det af os som borgere? Videnskabsjournalist Line Friis Frederiksen er ordstyrer, når vi har inviteret professor i statskundskab Svend-Erik Skaaning og cand.mag. i historie og forfatter Asser Amdisen på scenen til demokratidebat. De sidder klar med viden og holdninger, og du skal være klar med spørgsmål, når vi sætter demokratiet på spidsen.

TID: Onsdag 9/3 kl. 16.15-18.15

STED: Stakladen, Studenterhus Aarhus

PRIS: 50 kr. Studerende gratis adgang

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Program Onsdag 9/3

Vidensbrunch: Besættelsens dunkle sider

Besættelsestiden er et emne, der til stadighed kan bringe følelserne i kog og igangsætte drabelige historiske diskussioner. Men hvad er sandt om de fem forbandede år – og hvad er myter? Rektor for Folkeuniversitetet Sten Tiedemann har inviteret lektor i historie Joachim Lund på scenen til en snak om 1940'ernes Danmark og besættelsens mindre gloværdige sider.

TID: Onsdag 9/3 kl. 10.00-12.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 175 kr. inkl. stor brunchbuffet

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Kønsperspektiv – set som kunstner, ikke som kvinde

Kvindelige Kunstneres Samfund blev stiftet i 1916. Bag indkaldelsen til det stiftende møde var malerne Marie Henriques og Helvig Kinch, som med underskrifter fra en række anerkendte kvindelige kunstnere, bl.a. Anna Ancher og Anne Marie Carl Nielsen, opfordrede kvindelige kunstnere i hele landet til at organisere sig. Hør ny viden om kønsperspektivet på denne konference i anledningen af Kvindelige Kunstneres Samfunds 100 års jubilæum.

TID: Onsdag 9/3 kl. 11.00-17.30

STED: Byrådssalen, Kvindemuseet

PRIS: 110 kr. inkl. kaffe, te og kage. Frokost kan tilkøbes for 150 kr.

ARRANGØR: Kvindemuseet og Kvindelige Kunstneres Samfund

Historieslabberas: Mad, takt og tone

Forkæl din historiske interesse, når lektor i antropologi Susanne Højlund Pedersen fortæller om mad, takt og tone 1900-1950. I starten af perioden skete der en revolution i det danske køkken. Mad blev til kost, og begreber som vitaminer, proteiner og fedtindhold gled ind i det daglige ordforråd. Hør om både Emma Gad og Frøken Jensen, og vær med når forskeren stiller spørgsmål til publikum.

TID: Onsdag 9/3 kl. 16.00-17.00

STED: Lille Sal, DOKK1

PRIS: 50 kr. inkl. kaffe

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Aarhus Rådhus – byens vartegn

Fra Arne Jacobsen vandt den udskrevne arkitektkonkurrence, til rådhuset stod færdigt, var Anden Verdenskrig i mellemtiden brudt ud, og det fik indflydelse på valget af materialer til husets indre. Som besættelsen udviklede sig, blev rådhuset også inddraget i begivenhederne. Kom med på tur i og omkring rådhuset, få et nyt blik på den arkitektoniske perle og se nogle af de steder, hvor de mørke år har sat sig spor. Tag med på en vandring med Anne Margrethe Ladekjær fra Aarhusguiderne.

TID: Onsdag 9/3 kl. 16.00-18.00

MØDESTED: Oplyses efter tilmelding

PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Yndlingsbøger 1900-1949

Bibliotekarerne har udvalgt deres yndlingsbøger udgivet mellem 1900 og 1949, men der er også plads til dine egne forslag. Biblioteket er fyldt med fortællinger. I bogreolerne og på film-, musik- og spilhylderne venter tusindvis af historier, der flytter os, ændrer os, forfærder os og morer os. Mød bibliotekarerne, der dykker ned i DOKK1s samling af små og store værker og giver inspiration til nye oplevelser.

TID: Onsdag 9/3 kl. 16.30-17.30

STED: Oasen ved Skønlitteratur, DOKK1

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Aarhus Kommunes Biblioteker

Fyraftenskoncert

Et lille hold rytmiske og klassiske sangere fra Det Jyske Musikkonservatorium fortolker alt fra cabaret-viser over tolvtonelieder til nye kompositioner over lyrik fra perioden. Impressionistisk og ekspressionistisk, intenst og inderligt. Der vil være noget for alle i denne meget mangfoldige collage over en meget mangfoldig og kulturel epoke.

TID: Onsdag 9/3 kl. 17.00-18.00

STED: Kammermusiksalen, Musikhuset Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Det Jyske Musikkonservatorium

Filmhistorie: Chaplin og industrialiseringen

Oplev Charles Chaplins ikoniske farce om industrialiseringens menneskelige konsekvenser og det, man dengang opfattede som den moderne tid, og få historierne bag filmen, når den introduceres af lektor i medievidenskab Jakob Isak Nielsen.

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.00-21.00

STED: Lille Sal, DOKK1

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Første, anden, tredje – SOLGT!

I december 2016 er det 100 år siden, at Danmark solgte De Vestindiske Øer til USA. Øerne kostede statskassen dyrt, og man mente, at øernes beboere hellere ville være tilknyttet USA end Danmark. Omvendt mente andre, at vi ikke kunne tillade os at sælge dansk land og danske borgere. Men 25.000.000 dollars fylder godt i en slunken statskasse, så salget blev en realitet. Forfatter Lars Hansen fortæller om salget af De Vestindiske Øer og giver et spændende indblik i Danmarks tid som kolonimagt.

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.00-21.00

STED: Hornslet Bibliotek

PRIS: 40 kr.

ARRANGØR: Syddjurs Bibliotek

Kvinder, kjoler og cocktails – salonaften i Vintage Divine

Dyk ned i periodens looks, når cand.mag. i etnologi Frederikke Heick tager os med på en stilhistorisk rejse og krydrer kjølegennemgangen med kulturhistoriske indslag.

TID: Onsdag-torsdag 9-10/3 kl. 19.00-22.00

STED: Vintage Divine, Aarhus

PRIS: 200 kr. inkl. cocktails

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Vintage Divine



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Historiens vendepunkt?

Videnskabelige gennembrud, skelsættende begivenheder og opfindelser, der ændrede Danmark for altid. Årene 1900-1950 har haft stor betydning for det Danmark, vi kender i dag. Men hvilken hændelse var den vigtigste? Vi har spurgt forskerne, der på en enkelt aften sætter det hele på spidsen.

Vær med, når tre forskere dyster om at præsentere den begivenhed, der har sat det største aftryk. Skal vi finde svaret i filosofien, biologien eller i kulturhistorien? Det er op til dig, for denne aften er publikum dommer!

Glæd dig til en aften med skarpe vinkler og store overvejelser, når vi kårer historiens vendepunkt.

MEDVIRKENDE:

Kønsforsker og ph.d.-studerende i filosofi
Tone Frank Dandanel

Professor i zoofysiologi Tobias Wang

Ph.d. i historie Søren Hein Rasmussen

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.00-21.30

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 150 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Galskab i litteraturen

Kom med ind i sindets krinkelkroge, når vi sætter fokus på galskab i litteraturen. Hør postdoc Lasse Gammelgaard dykke ned i litteraturhistorien og præsentere forfattere, som tematiserer galskab, og kom med på en rejse ind i psykiatriens verden, når overlæge Erik Roj Larsen fortæller om forholdet mellem kreativitet og psykisk sygdom. Vi slutter aftenen af med oplæsning fra forfatterne Bjørn Rasmussen og Hanne Viemose, som begge behandler galskab i deres forfatterskab.

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.00-20.30

STED: Vogn 1, Godsbanen

PRIS: 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhus Litteraturcenter



Sex under besættelsen

Samtiden var sikker på, at der skete et eller andet sært med danskernes seksualitet under besættelsen. Jo fastere tyskernes greb om Danmark blev, desto mere steg fødselstallet – mens titusindvis af graviditeter blev afbrudt med en kogt strikkepind. Hygiejnen var elendig, ungdommen var afsporet, og frække detektivhæfter solgte i millionvis. Særligt modstandsbevægelsen følte dødens preussiske ånde i nakken, og anspændtheden måtte forløses, for livet skulle leves her og nu – også seksuelt. Lyt med og få røde ører, når historiker Thomas Oldrup løfter dynen for danskernes sexliv 1940-45.

Vi supplerer lummerheden med en fyldig og forførende vinmenu.

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.30-21.30

STED: Pica Pica

PRIS: 225 kr. inkl. tre glas vin og snacks

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Krigens litteratur

De to verdenskrige har sat deres tydelige præg på litteraturen. I kølvandet på Første Verdenskrig satte værker som f.eks. Ernst Jüngers 'I stålstormen' fra 1920 og Remarques 'Intet nyt fra Vestfronten' fra 1929 soldaterforfatteren, det autentiske og den industrialiserede krigs rædsler i centrum. Efter Anden Verdenskrig gennemgik krigsromanen markante transformationer, som kom til udtryk i værker af forfattere som Joseph Heller, Kurt Vonnegut, Günter Grass og W.G. Sebald. Bliv introduceret til krigens litterære udtryk og potentialer – fra Første Verdenskrig til i dag.

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.00-20.30

STED: Løve's Bog- og VinCafé

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Forandringsfortællinger

Litterær salon med te og kager i et privat hjem i Digterparken, Åbyhøj. Forglemte forandringer fra folkets liv fortælles frem fra den litterære skatkiste fra første halvdel af det 20. århundrede af fabulerende fortællere. Fortællingerne krydres med fortryllende fløjtespil.

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.30-21.30

STED: Digterparken, Åbyhøj, Dr. Holsts Vej 28, lej. 4

PRIS: 75 kr.

ARRANGØR: Ellen Skov Birk, Fortællere i Østjylland

Musikken i puslingelandet Danmark

Perioden 1900-1950 var præget af store omvæltninger – også på musikens område. Tolvtønmusik, jazz, filmmusik og mange andre nye fænomener. Men hvordan stod det til i Danmark? Var man 'med på noderne', eller holdt man sig til det go'ne gamle? Kom til foredrag med musik af elever fra Aarhus Musikskole, glæd dig til fællessang efter bedste højskoletradition, og hør om en række musikalske skæbner.

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.30-21.00

STED: Aarhus Musikskole

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Aarhus Musikskole

Dansk kvartetmusik anno 1950

Århuskvartetten spiller værker af danske komponister skrevet omkring 1950, bestilt til den tids 'Den Danske Kvarter', som bestod af fløjte, violin, cello og klaver. Blandt komponisterne er Otto Mortensen og Niels Viggo Bentzon. Århuskvartetten er en ny kvartet med samme besætning, bestående af fire studerende fra Det Jyske Musikkonservatorium: Valdemar Dominique Ulrikkeholm (fløjte), Iulian Turicianu (violin), Irene Labrador Tarrés (cello) og Vibeke Bonde Persson (klaver).

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.30-20.30

STED: Symfonisk Sal, Musikhuset Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Det Jyske Musikkonservatorium

Onsdag 9/3 kan du også opleve:

Tranbjergbilleder 1900-1950

Udstilling på Tranbjerg Bibliotek, se s. 10

Viby 1900-1950

Udstilling på Viby Bibliotek, se s. 10

Åbyhøj 1900-1950

Udstilling på Åbyhøj Bibliotek, se s. 10

Morgensangs drop-in

Fællessang i Aarhus Domkirke, se s. 25

Slægtsforskningscafé

Workshop på DOKK1, se s. 10

Bryllup og medborgerskab

Udstilling på Kvindemuseet, se s. 6

Filosofibar

Forelæsning i Studenterhuset, se s. 25

Levende læsning

Læsning i FO-byen, se s. 10

Artikel fra årets festivalbog

Besættelse

NIELS WIUM OLESEN

Lektor i historie, Aarhus Universitet

Hjortkær er en typisk landsby omkranset af gårde en halv snes kilometer nord for stationsbyen Bramming i Sydvestjylland. Her som alle andre steder i landet havde vinteren 1940 været lang og streng, så jorden var kun frostfri i en plovfures dybde. Meget arbejde var blevet udskudt på grund af vinterens frost. For at nå forårets mange gøremål var den 21-årige Vagn Husted tidligt i gang den 9. april 1940. Denne tirsdag morgen gav han et nap med på sine forældres marker, men ellers var han fem af ugens dage lejet ud som karl.



Man genbrugte det gamle emaljeskilt, da det tyske gesandtskab skiftede navn til 'Der Reichsbevollmächtigte des Reiches in Dänemark'. Det blev synligt med tiden. // Joh Lee/Nationalmuseet

Han hørte de første flyvemaskiner med kurs nordpå. Trods tågen kunne de skimtes i silhuet. Han forbandt ikke overflyvningerne med noget usædvanligt. Det var først, da hans mor lidt senere fortalte, hvad radioen meddelte, at det blev klart for ham, at tyskerne var ved at besætte landet. Hun havde mødt nabovens søn, der havde sagt: 'Så er der ikke noget ved at leve mere'. Vagn sagde til sin mor, at nu kunne det



To minutters stilhed 9. april 1942 på rådhuspladsen for at ære de faldne danske soldater. // Nationalmuseet

være, at han skulle indkaldes. Han blev ikke indkaldt. Tværtimod kunne Vagn om aftenen i radioen høre kongens formaninger om at forholde sig i ro og passe sin dont. 'Det kunne han da i det mindste have ladet være med at sige!' udbrød Vagn.

Kongens ord udtrykte selve essensen i det, som vi senere har kaldt samarbejdspolitikken. Efter kortvarige kampe i Sønderjylland – de sluttede midt på formiddagen – kapitulerede Danmark. Ved kamphandlingernes begyndelse havde den tyske regering lovet Danmark 'politisk uafhængighed', hvis regeringen sikrede tysk militær uhindret operation i landet. Løftet om politisk uafhængighed betød, at det politiske system og den offentlige forvaltning fik lov at virke uden indblanding – på nær på det udenrigspolitiske område, hvor Danmark blev forhindret i at pleje politiske og handelsmæssige forbindelser med Tysklands fjender.

Med det meste af den politiske uafhængighed intakt fik Danmark betydelige fordele. Mens der i andre besatte lande blev oprettet tyske forvaltninger og indsat marionetregener, blev Danmark styret af danske myndigheder, ligesom det politiske system fra Folketing til sogneråd var intakt. Det gav myndighederne mulighed for at beskytte befolkningen mod krigen og besætternes vilkårlige herredømme. Modydelsen var, at myndighederne forhindrede enhver modstand mod besættelsesmagten.

I begyndelsen af besættelsen gav det ikke større problemer. Da den første forskrækkelse havde lagt sig, kunne en rystet befolkning ånde lettet op. Vel følte det uvirkeligt og ydmygende, at landet var blevet besat på kun et par timer, men man var blevet forskånet for de hundredvis af tabte menneskeliv og massive ødelæggelser, som eksempelvis Nederlandene led under Rotterdams bombardement. Frem for alt var man stadig nogenlunde herre i eget hus, og man undgik den brutale undertrykkelse, andre besatte lande led under. Konge og politikere sagde beroligende, at det nok skulle gå, hvis danskerne stod sammen og adlød myndighederne. Det gjorde de fleste under det meste af krigen. Men nogle sagde fra og gik til modstand. Især i de større byer.



Det var gode tider for landbruget, for efterspørgslen var stor, og varerne gik sydpå. Karlene kunne også få arbejde i tørvemosen, som leverede brændsel til erstatning for kul. // Nordfoto/Scanpix

På landet gik det anderledes fredeligt for sig. Som krigen for Vagn var begyndt midt i arbejdet, sluttede den også. Ved middagstid den 4. maj 1945 hørte han nyt fra BBC. Han skyndte sig tilbage til kammeraterne i mosen, hvor de gravede tørv: 'Englænderne står ved Danmarks sydgrænse. Muligvis er de under hurtig fremrykning op gennem Jylland!'

Vagn Husted fik ikke hørt BBC om aftenen, men fik besked om befrielsen dagen efter. 'Selvfølgelig var vi ude på landet lige så glade som dem i byerne, men vi var nok lidt mere afdæmpede og ikke så højrostede. Enkelte forsøgte at drikke sig fulde af bar glæde den 5. maj. Det forstod vi ikke i mosen, hvor jeg arbejdede. Vi tænkte end ikke på, at man kunne holde fri fra arbejdet på en sådan festdag. Holde fri kunne man gøre om søndagen samt på højtidsdage'.

Mød forskerne

Mød forfatteren til artiklen lektor i historie Niels Wium Olesen til lanceringen af årets festivalbog. Du kan nå tre forelæsninger på aftenen, og så får du bogen med alle 51 artikler med hjem. Se side 5.

Sid til bords med Niels Wium Olesen, når vi inviterer til 'Middag fra den sorte børs' med en udsøgt tre-retters menu og forskeroplæg til at skylle lækkerierne ned. Se side 59.

Program

Torsdag 10/3

Vidensbrunch: Kærlighed og terror i Stalins Moskva

Kom med helt ind i hjertet af Stalins Moskva, midt under de værste udrensninger i 1930'erne. Rektor for Folkeuniversitetet Sten Tiedemann har inviteret forfatter og historiker Morten Møller på scenen til en snak om den gribende historie om to unge idealister, der forlod deres fædreland og dedikerede livet til den bolsjevistiske revolution. Morten Møller vandt sidste år prisen for årets historiske bog på baggrund af denne fortælling.

TID: Torsdag 10/3 kl. 10.00-12.00
STED: Store Sal, DOKK1
PRIS: 175 kr. inkl. stor brunchbuffet
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Erindringsrampen – førstehjælp til din livshistorie

Kan du ikke komme i gang med at skrive din livshistorie? Er du gået i stå? Eller vil du gerne have en vurdering af, om du er på rette spor? Kom forbi Rampen på DOKK1 med dit problem, et spørgsmål eller et par sider af det, du allerede har skrevet, og få et skub, et par fif eller en redaktionel håndsrækning til dit projekt.

TID: Torsdag 10/3 kl. 10.00-14.00
STED: Rampen, DOKK1
PRIS: Gratis
ARRANGØR: Liv i Historien



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Formiddagscafé: Hattedamer, homohøns og hollandske hættepessarer

En kulturradikal reformbevægelse forlanger erotisk selvbestemmelse, seksualoplysning, kønsligestilling og fri abort, mens excentriske psykoanalytikere går til angreb på hæmninjerne og erklærer orgasme en menneskeret. Samtidig udvikler videnskaben sig med syv-mileskridt, og kaster nyt lys på kroppen, kønet og seksualiteten. Sexologiprofessor Christian Graugaard fører os tilbage til 1930'ernes seksuelle slagmarker, mens skuespiller Shelly Jacqueline Levy læser udvalgte tekster fra samtidens saftige litteratur.

TID: Torsdag 10/3 kl. 11.00-12.30
STED: Byrådssalen, Kvindemuseet
PRIS: 50 kr.
ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Kvindemuseet

Historieslabberas: Populærkultur og nye medier

Populærkulturen har både fart og farver på i starten af 1900-tallet. Købekraften stiger, folk får fritid, og amerikaniseringen er i fuldt vigør. Historiker Søren Hein Rasmussen gør os kloge-re på strømmen af nye underholdningstilbud.

TID: Torsdag 10/3 kl. 16.00-17.00
STED: Lille Sal, DOKK1
PRIS: 50 kr. inkl. kaffe
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Danmark under forandring

Gymnasiearrangement

Første halvdel af 1900-tallet er præget af de to store verdenskrige. Men perioden rummer også et væld af teknologiske nybrud, kvinder får stemmeret, og idoler popper frem i ugebladene. Tag undervisningen ud af de faste rammer og ind i den æstetiske aula på Aarhus Universitet, når fire forskere sætter spot på populærkultur, biologi, teknologi og demokrati i perioden 1900-1950. I pausen tager vi en opstramning med Kaptajn Jespersens gymnastik på storskærm. Forelæserne tager udgangspunkt i årets festivalbog, som alle elever får med hjem.

TID: Torsdag 10/3 kl. 9.00-11.30
STED: Aulaen, Aarhus Universitet
PRIS: 35 kr. pr. elev inkl. bog (værdi 149 kr.)
ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Intelligente cocktails: Pubquiz

Hvem optrådte fra 1927 og 25 år frem i den danske Statsradiofoni med morgengymnastik? Hvilket år vandt Niels Bohr nobelprisen, og for hvad? Og hvad fik vi egentlig for Dansk Vestindien ved salget i december 1916? Vær med, når vi quizer om lækre præmier på St. Pauls Apothek, og få testet din paratviden om Danmark i perioden 1900-1950, eller lær nyt, mens der quizes, og skyl det hele ned med skønne cocktails. Indehaver Hasse Bank Johansen mixer cocktails, mens quizmaster Mads Steiner, der i otte år har været fast quizmaster til 'Quiz med Steiner' på Vinstuen i Aarhus, står klar med skarpe spørgsmål om perioden.

TID: Torsdag 10/3 kl. 15.00-17.30
STED: St. Pauls Apothek
PRIS: 350 kr. inkl. fem cocktails
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Da sporten fik stemme i de danske stuer

Med udviklingen af radioen fik danskerne en helt ny form for sportsformidling. Den slog dog først for alvor igennem med Gunnar 'Nu' Hansens reportager fra OL i Berlin 1936 og OL i London 1948. Hør hvordan radioen – og Gunnar 'Nu' Hansen – dels gjorde en forskel for lytternes oplevelse af sport, dels var med til at ændre dagbladenes dækning af store sportsbegivenheder. Lektor i medievidenskab Kirsten Frandsen illustrerer sit foredrag med historiske radioudsendelser og originale aviser fra bl.a. de to OL i 1936 og 1948.

TID: Torsdag 10/3 kl. 16.00-18.00

STED: Statsbiblioteket

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Statsbiblioteket

Madskole: Det Østjyske Køkken

I anledningen af den nye særudstilling 'Det Østjyske Køkken' inviterer Dansk Landbrugsmuseum til madskole for alle, der har lyst til at blive klogere på de særlige østjyske tilberedninger. Vi tager fat i opskrifter, som er gået i arv fra generation til generation, og som alle har dybe rødder i det østjyske. Sammen tilbereder vi smagfulde retter, som vi i fællesskab nyder ved middagsbordet. Madskolen starter med en rundvisning i særudstillingen.

TID: Torsdag 10/3 kl. 16.00-20.00

STED: Dansk Landbrugsmuseum

PRIS: 450 kr.

ARRANGØR: Dansk Landbrugsmuseum

'Det var en mørk og stormfuld aften...'

Vidste du, at forfatteren bag klichébegyndelsen over alle klichébegyndelser, Edward George Bulwer-Lytton, lægger navn til en årlig skriv konkurrence, hvor deltagerne dystes i at udtænke de bedste/værste og mest klichéfyldte åbningslinjer? Vær med til Aarhus' første Bulwer-Lytton-konkurrence – en hyldest til de noveller og romanføljetoner, der blomstrer frem i ugebladene i første halvdel af 1900-tallet. Konkurrencen bestyres af de to kyndige dommere professor i litteraturhistorie Mads Rosendahl Thomsen og skoleleder for Skrivekunstskolen Christian Djurhuus, der fortæller om de udvalgte genrers klicheer og bedømmer publikums åbningslinjer.

TID: Torsdag 10/3 kl. 17.15-18.15

STED: Sproghjørnet, DOKK1

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Men only

Er du mand med smag for dansk mad og kulturhistorie, så kom med til mandeaften omgærdet af Frk. Jensens mados og husmoderdyder. Frøken Jensens kogebog udkom første gang i 1901 og har siden stået i køkkenet hos vores mødre og deres mødre igen. Denne aften træder vi et skridt ind i historien og skaber en stemning som taget ud af kogebogen. Foredrag, smagsprøver, teater, husmodertips og mandehørm vil gøre dig til den perfekte husfader og mand.

TID: Torsdag 10/3 kl. 18.00-22.00

STED: Kvindemuseet

PRIS: 270 kr. inkl. middag

ARRANGØR: Kvindemuseet



De brølende 20'ere og den amerikanske drøm

Værket 'Den store Gatsby' af F. Scott Fitzgerald giver os et pust af den nye moderne verden med vildskab, jazz, penge og forfald – og 1920'ernes verden med billeder og musik. Fitzgerald skrev den ikoniske roman i 1925, og den står som et af periodens stærkeste værker. Kom til en spændende aften om et hovedværk i amerikansk litteraturhistorie med cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab Anne Valbjørn Odgaard.

TID: Torsdag 10/3 kl. 19.00-20.00

STED: Tranbjerg Bibliotek

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Lokalbibliotekerne

Filmhistorie: Hitchcock – thriller og gotik

Oplev en gotisk klassiker instrueret af spændingens mester Alfred Hitchcock, baseret på Daphne du Mauriers romanforlæg, og få historierne bag filmen, når den introduceres af lektor i medievidenskab Edvin Kau.

TID: Torsdag 10/3 kl. 19.00-21.30

STED: Lille Sal, DOKK1

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Århundredets gys

Den amerikanske thrillerforfatter Peter Swanson debuterede med 'Pigen med det tidsindstillede hjerte'. En thriller pumpet med ond spænding, identitetstyveri, sex og romantik, tørre tæsk, mord og mystik. Hans anden bog på dansk udkommer i år. Peter Swanson bygger i romanerne videre på den episke gyserstil, der især har kendetegnet Alfred Hitchcocks film. Han fortæller med udgangspunkt i sit forfatterskab om, hvordan han og andre senmoderne forfattere har taget tråden op fra gysermesteren over dem alle. Peter Swanson interviewes på engelsk af Nanna Rørdam Knudsen, der er stor krimifan og redaktør ved Forlaget Modtryk.

TID: Torsdag 10/3 kl. 19.00-21.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Authors in Aarhus

Dansk fodboldhistorie

Kan bolden aldrig blive rund nok for dig? Den danske nationalsport fodbold får denne aften et frisk pift fra tidligere pressechef i UEFA og FIFA Frits Ahlstrøm, der fortæller vidt og bredt om alt, som vedrører vores runde kulturarv – med fokus på de formative år 1900-1950. Hør også om planerne for Danmarks Fodboldmuseum, som åbner i Aarhus i 2017, og som Frits Ahlstrøm er idemand bag.

TID: Torsdag 10/3 kl. 19.00-21.00

STED: se aarhundredetsfestival.dk

PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Forskerdebatter: Teknologi

Har teknologien taget overhånd? Hvad kan vi vente os af fremtiden? Og hvorfor er teknologiske fremskridt ikke altid velkomne? Videnskabsjournalist Line Friis Frederiksen er ordstyrer, når lektor i videnskabsstudier Kristian Hvidtfelt Nielsen og ph.d.-studerende i robotfilosofi Stefan K. Larsen bliver sat stævne til en debat. De sidder klar med viden og holdninger, og du er velkommen med spørgsmål, når vi sætter teknologien på spidsen med både nutidige og tilbageskuende perspektiver.

TID: Torsdag 10/3 kl. 16.15-18.15

STED: Stakladen, Studenterhus Aarhus

PRIS: 50 kr. Studerende gratis adgang

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Splittet til atomer

Hvilken indflydelse fik opfindelsen af atombomben på vores kultur, litteratur og historie? Hvorfor er det så dragende fantastisk og fascinerende, og hvorfor så farligt og frygtindgydende? Få et lynkursus i kernefysikkens udvikling og kendte, kolde facts fra atomkapløbet efter Anden Verdenskrig. Professor emeritus i videnskabsstudier Henry Nielsen gør os klogere på det hemmelige atomkapløb og Niels Bohr. Lektor i historie Søren Hein Rasmussen fortæller om atomkraftens store opblomstring og popularitet, og postdoc i litteraturhistorie Laura Søvsø Thomasen tager fat i post-apokalyptiske fortællinger, der viser, hvordan mennesket må kæmpe mod sine omgivelser i en barsk verden, hvor samfundet er bukket under. Atomkraftens historiske, litterære og kulturelle betydning splittes til atomer på godt og ondt. Et sprængfarligt emne i hyggelige omgivelser.

TID: Torsdag 10/3 kl. 19.00-21.45

STED: Studenterhusets Café, Studenterhus Aarhus

PRIS: 100 kr., studerende 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Fortællinger i Domkirken – Danmark besat

Anden Verdenskrig har efterladt dybe spor i danskerens erindring om fortiden. Nationens og demokratiets overlevelse stod på spil, og for det enkelte menneske blev væsentlige politiske, etiske og eksistentielle dilemmaer nærværende på en måde, som de sjældent bliver det under normale forhold.

Tag med tilbage til tiden, hvor Danmark var besat, når tre foredragsholdere fortæller om krigen væsen med fokus på historie, samfund, filosofi og religion. Lektor og oberstløjtnant Ebbe Juul-Heider fortæller om den historiske periode, lektor i kirkehistorie Carsten Bach-Nielsen giver indblik i kirkens rolle under krigen, mens lektor i statskundskab Carsten Bagge Laustsen dykker ned i krigenes ondskab og trækker tråde op til nutiden.

Aftenen krydres med stemningsfulde toner fra kirkens orgel og Skt. Clemens Drengekor under ledelse af dirigent Carsten Seyer-Hansen, der fortolker aftenens tema. I pausen vil der være kaffe og lidt sødt til ganen.

TID: Torsdag 10/3 kl. 19.00-21.30

STED: Aarhus Domkirke

PRIS: 180 kr. inkl. kaffe og sødt

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhus Domkirke



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Torsdag 10/3 kan du også opleve:

Tranbjergbilleder 1900-1950

Udstilling på Tranbjerg Bibliotek, se s. 10

Viby 1900-1950

Udstilling på Viby Bibliotek, se s. 10

Åbyhøj 1900-1950

Udstilling på Åbyhøj Bibliotek, se s. 10

Morgensangs drop-in

Fællessang i Aarhus Domkirke, se s. 25

Slægtsforskningscafé

Workshop på DOKK1, se s. 10

Bryllup og medborgerskab

Udstilling på Kvindemuseet, se s. 6

Filosofibar

Forelæsning i Studenterhuset, se s. 25

Levende læsning

Læsning i FO-byen, se s. 10

Kvinder, kjoler og cocktails

Salonaften i Vintage Divine, se s. 42



Artikel fra årets festivalbog

Danmark 1950

PETER JOHAN YDRING BRUNBECH

Ph.d. i historie, leder af Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling

Var man som dansker født i år 1900, kunne man som 50-årig i 1950 se tilbage på et liv fyldt med dramatiske omvæltninger i både Danmark og den omverden, der var rykket meget tættere på. Som ung havde man på afstand oplevet en verdenskrig, ligesom Danmark var blevet en smule mindre i 1917 med salget af Dansk Vestindien og en stor bid større i 1920, da det nordlige Slesvig blev indlemmet i landet. Som ung voksen kunne man opleve landets første (men langt fra sidste) socialdemokratiske regering i 1924, og senere måtte man med sin familie kæmpe sig igennem verdenskrise og arbejdsløshed først i 1930'erne. Endnu en verdenskrig, og nu med Danmark besat, ramte de 40-årige, og som 45-årig kunne man fra et relativt velstående Danmark se på et krigshærgt Europa, der skulle i gang med en møjsommelig genopbygning.



I 1950 stod vi på tærsklen til det masseforbrugssamfund, vi har i dag, og snart skulle vi lære, at der ingen ende var på, hvor lykkelige vi ville blive af at købe varer.
// Per Ryolf

Tingene havde sandelig udviklet sig. Mens man i år 1900 talte om kanoner og Københavns befæstning, var sidste år af Anden Verdenskrig afsluttet med jettfly, hangarskibe, V2-raketter og atombomber. I år 1900 havde Europa stadig været verdens midtpunkt. 50 år senere var kontinentet delt i indflydelsessfærer mellem de to nye supermagter, der var opstået i kølvandet på Anden Verdenskrig: USA og Sovjetunionen. Udviklingen kunne man følge i radioen, som også kunne levere musik dertil. I biografen kunne man få adgang til populærkulturelle produkter fra både ind- og udland, og reklamer for flere og flere udenlandske varer fik danskerne til at tage de første spæde skridt ind i globaliseringens tidsalder.

Danmark var ikke blevet en fuldblods industrination, for det danske landbrug havde fulgt med tiden og var udviklet til en højt moderniseret eksportmaskine, der nu kunne forvente yderligere udvikling med amerikanske traktorer. Balancen var dog tippet, så det nu var 28 %, der ernærede sig ved landbrug, mens industri og håndværk var nået op på 38 %.



Traktor! Vi kan næppe i dag forstå den revolution, mekaniseringen af landbruget var for både bønder og landbrugsproduktion.
// Allan Moe/Scanpix

Udenrigspolitisk var der også sket store ændringer. Danmark var blevet medlem af FN, og årtiers danske neutralitetspolitik var forladt til fordel for medlemskab af NATO. Med tiltrædelse af Marshall-planen fik Danmark lovning på økonomisk hjælp fra USA, men havde derved også meldt sig ind i det nye vestlige politisk-økonomiske system, der var under udvikling. På godt og ondt stod det danske samfund på tærsklen til gennemgribende økonomisk internationalisering og liberalisering.



Idealfamilien anno 1950 var stadig far, mor og børn, men i de kommende årtier udfordrede ungdomsoprøret kernefamiliens idealiserede samlivsformer. // Tage Nielsen/Scanpix

I indenrigspolitikken var forandringerne knap så store. Folk med sans for historie kunne trække på smilebåndet, for i 1950 fandt de to gamle hovedmodstandere fra 1880'ernes forfatningskamp, Venstre og Højre/Konservative, sammen i et regeringssamarbejde. Danmarks første VK-regering viste, at modsætningerne mellem bønder og borgerskab var blegnet i forhold til den nye politiske kraft: fagbevægelsen og Socialdemokratiet. Det røde og antikapitalistiske socialdemokrati fra århundredets begyndelse var dog allerede for længe sprunget ud som en systembevarende kraft, og det mest bemærkelsesværdige ved dansk politik anno 1950 var, at det politiske billede i store træk var uberørt af besættelsestid og verdenskrig. Det kunne man ikke sige om mange lande i 1950.

Som 50-årig kunne man i 1950 se på sine børn og konstatere, at de havde udviklet sig til pæne, unge mennesker. Sult og nød behøvede man ikke at frygte, og der var endog udsigt til en begrænset aldersrente, hvis man fik behov. Men tæring skulle sættes efter næring, og truende arbejdsløshed og måske også boligmangel syntes evige problemer. I 1950 kunne man ikke vide, at verden midt i den kolde krig stod over for et økonomisk boom af historiske dimensioner. Boomet ville skabe et masseforbrugssamfund, en velfærdsstat og en gennemgribende kulturændring, hvor man risikerede at få børnebørn i kollektiv med bollerum, flowerpowertøj og mug mellem tæerne.

Omgangsformer, sociale normer og borgerlige idealer var på mange måder ikke så forskellige som dem, der havde hersket for 50 år siden. Og måske derfor kunne man nyde, at Danmark var blevet moderne, mens verden på nogle områder endnu ikke var gået helt af lave.

Mød forskerne

Mød forfatteren til artiklen ph.d. i historie Peter Johan Ydring Brunbech til lanceringen af årets festivalbog. Du kan nå tre forelæsninger på aftenen, og så får du bogen med alle 51 artikler med hjem. Se side 5.

I samarbejde med danmarkshistorien.dk har Folkeuniversitetet filmatiseret festivalbogens tema. Få historierne serveret af Peter Johan Ydring Brunbech i filmen på aarhundredetsfestival.dk. Se side 7.

Vidensbrunch: Da sex kom til byen

Seksualiteten er i røre i første halvdel af det 20. århundrede. Josephine Bakers bananskørt indvarsler en ny tid, hvor lysterne siver ud af privatsfæren. En farverig seksualreformbevægelse kæmper for selvbestemmelse på kønslivets område, og maleren Einar Wegener forvandles med hormoner og skalpel til frøken Lili Elbe. Samtidig gøres der forsøg på at 'helbrede' homoseksuelle mænd gennem testikel-transplantation, mens trækkerdrengene og børnelokkere spredt skræk og rædsel i byrummet. Rektor for Folkeuniversitetet Sten Tiedemann har inviteret professor i sexologi Christian Graugaard på scenen til en snak om sex og samliv i årene 1900-1950.

TID: Fredag 11/3 kl. 10.00-12.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 175 kr. inkl. stor brunchbuffet

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Freud og sindets kringelkroge

Buk under for psykologisk manipulation, når psykologisk entertainer Niels Krøjgaard udfordrer og vider vores tanker og underbevidsthed. Og bliv klogere på Freud og dit indre selv, når postdoc i personlighedspsykologi Lasse Meinert Jensen gennemgår, hvordan ambivalens, drifter og det ubevidste stadig er temaer, som nutidens psykologi må tage stilling til – selv her 76 år efter Freuds død.

TID: Fredag 11/3 kl. 16.00-18.30

STED: Psykiatrisk Hospital, auditorium, indgang 30

PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr. inkl. entré til museet

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Museum Ovartaci

Program Fredag 11/3

Formiddagscafé: Pigerne på Sprogø

Fortællingen om kvindeanstalten på Sprogø er en fortælling om de allerede udskilte, som med en ø-anbringelse bliver udskilt definitivt. Og det er en fortælling om, hvordan det, der i tiden blev opfattet som en mild og human behandling, i eftertiden vurderes som utilstøttet ondt. Det er både en gammel og en ny historie, som handler om, hvordan vi til enhver tid konstruerer det normale, det eftertragtelssværdige og det, som vi alle bør leve op til, hvis vi vil betragtes som fuldgyldige medlemmer af samfundet. Historiker Birgit Kirkebæk gæster Kvindemuseet og fortæller historien om pigerne på Sprogø.

TID: Fredag 11/3 kl. 11.00-12.00

STED: Byrådssalen, Kvindemuseet

PRIS: 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Kvindemuseet

Danske møbelarkitekter i det 20. århundrede

Kom til foredrag med udgangspunkt i Skolen for Møbelkunst fra 1924, hvor Kaare Klint med sit eget møbeldesign og undervisning prægede en hel generation af danske møbeldesignere. Vurderingsekspert Peter Tholstrup fortæller levende og engageret om f.eks. Bamsestolen, Myren, Poeten og Y-stolen, som i dag er efterspurgt i hele verden. Vi ser også på de aktuelle møbler i Bruun Rasmussens showroom.

TID: Fredag 11/3 kl. 15.00-16.30

STED: Bruun Rasmussens Kunstauktioner

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Bruun Rasmussens Kunstauktioner

Kærs KunstKafé i Herning

Tag med tv-vært og kunsthistoriker Peter Kær på en rejse ind i kunstens forunderlige verden. Interview og stemningsfuld livemusik er på menuen, når Kær tager fem markante kunstnere fra perioden 1900-1950 under kyndig og kærlig behandling. Kær byder bl.a. velkommen til guitaristen Peter Uldahl, der med et udvalg af jazzstandarder fra perioden sørger for den helt rette tidlige atmosfære

TID: Fredag 11/3 kl. 15.00-17.00

STED: Herning Bibliotek

PRIS: 100 kr. inkl. kaffe og croissant

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Herning Bibliotek



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Historieslabberas: Revolution i ind- og udland

Ved slutningen af Første Verdenskrig smider bolsjevikkerne den russiske zar på porten, i Tyskland smuldrer kejserriget og gør plads for Weimarrepublikken – og i København stormer arbejdsløse syndikalister Børsen og tæsker løs på spekulanterne. Hør historiker Bertel Nygaard fortælle om begivenhederne – og om muligheden for revolution i dag. Proletarer i alle lande, foren jer!

TID: Fredag 11/3 kl. 16.00-17.00

STED: Lille Sal, DOKK1

PRIS: 50 kr. inkl. kaffe

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Århundredets Musikcafé: Skønhed og skandaler

Konserter og skandaler, slagsmål og skønhed. Hør om slagsmålet ved urpremieren på Stravinskis ballet 'Le Sacre du printemps' i Paris, om nye komponisters støjmusik, og om de nye tonesystemer, som blev skabt i perioden. Vi kigger også til USA, hvor jazzen opstod, og ser hvordan den fik indflydelse på den klassiske musik. Lyt med, når mag.art. i musikvidenskab Leif V.S. Balthzersen giver musikalske eksempler på de store brydninger, som prægede musiklivet i første halvdel af 1900-tallet.

TID: Fredag 11/3 kl. 16.00-17.00

STED: Cafés scenen, Musikhuset Aarhus

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Folkeuniversitetet, Leif V.S. Balthzersen, Den Jyske Opera og Sangselskabet Aarhus



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk



Underfulde billeder i kunst og litteratur

Tilbring en eftermiddag på Aarhus Billed- og Medieskole med forfatter Camilla Skovbjerg Paldam, der med udgangspunkt i bogen 'Surrealistiske collager' formidler surrealisternes kunstsyn og giver eksempler på, hvordan surrealistene både i billedkunsten og litteraturen arbejdede med collager. Efter et let traktement er der rig mulighed for selv at prøve kræfter med collager – kyndigt vejledt af billedkunstner Marianne Thingholm.

TID: Fredag 11/3 kl. 16.00-18.30

STED: Aarhus Billed- og Medieskole

PRIS: 150 kr. bobler og bruschetta. Studerende 90 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og AaBoM

På besøg i Klintegaarden

Klintegaarden blev opført 1936-38 og var kendetegnet ved en udstrakt deleøkonomi og byggede på ideen om at skabe fællesskab og give lejerne de bedste mulige forhold. Derfor var der indrettet fællesarealer, aktivitetsrum og en række andre moderne tiltag. Aarhus Stadsarkiv har dokumenteret ejendommens historie, så denne unikke livsstil ikke er gået i glemmebogen. Hør om bygningen dengang og i dag, når vi kommer rundt i Klintegaarden fra kælder til kvist.

TID: Fredag 11/3 kl. 16.30-18.00

STED: Oplyses ved tilmelding

PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhus Stadsarkiv

Women only

Kom til aftensalon om mode, krop og frigørelse i første halvdel af det tyvende århundrede. Smag på autentisk mad, når vi serverer Frk. Jensens livretter, og dyk ned i historien gennem foredrag, kunst og musik. Museet iscenesætter denne aften en totaloplevelse for publikum, hvor scenografi, musik, mad, foredrag og performance går op i en højere enhed. Vi byder dig velkommen med en duft af blomster og dæmpet belysning. Klæd dig gerne med inspiration fra moden 1900-1950 og glæd dig til en aften med program til både sanser og intellekt. Pssst! Mænd er også velkomne.

TID: Fredag 11/3 kl. 20.00-22.00

(middag kl. 18.00 kan tilkøbes)

STED: Kvindemuseet

PRIS: 150 kr. inkl. bobler

(middag kan tilkøbes til 120 kr.)

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Kvindemuseet

Filmhistorie: Bogart – film noir og melodrama

Oplev Humphrey Bogart og Ingrid Bergman i en af film noir-genrens helt store klassikere, og få historierne bag filmen, når den introduceres af postdoc i nordisk sprog og litteratur Mathias Korsgaard. Play it again, Sam!

TID: Fredag 11/3 kl. 19.00-21.00

STED: Lille Sal, DOKK1

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Middag fra den sorte børs

Vi er til selskab i det aarhusianske borgerskab midt under besættelsen. Gas, el og mange fødevarer er rationerede, og man mangler alt det, der sætter kulør på maden. Men med spareheks og høkkasse, lidt hjælp fra sortbørsmarkedet, bekendte på landet og Tørsleffs ikoniske bøger lykkes det alligevel kokkene på Restaurant ET at fremtrylle en udsøgt tre-retters middag. Under middagen gør ph.d. i historie Barbara Zalewski os klogere på råvarerne, ingredienserne og retterne i en tid, hvor de bedste krydderier ifølge en kogebog var en skinnende hvid dug og husmoderens smil. Historiker Niels Wium Olesen fortæller om besættelsens stemninger, holdninger og meninger samt de store politiske forhold, der skabte dem. Hvad var holdningerne til krigens gang? Og hvad mente man om tyskernes tilstedeværelse? Sæt dig til bords og glæd dig til at blive både mæt og klogere.

MENU

Skummende kørvælsuppe med pocheret hønseæg, sort peber og salat på henkogte gule beder

Bryst af okse med spidskål, tyttebær, peberrodsauce og puré af kartofler med ansjoser

'Bondepige med slør': æbler, fløde, vanilje, ribs og rasp

TID: Fredag 11/3 kl. 19.00-22.30

STED: Vinkælderen under Restaurant ET

PRIS: 700 kr. inkl. tre-retters menu med vin

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Restaurant ET

SHANGHAI – The Never Ending Big Band Experience

Komponist Signe Bisgaard, bigbandet Blood Sweat Drum + Bass, historiker Søren Hein Rasmussen og digital scenograf Laura Rathschau har skabt en ny musikalsk live-oplevelse. Den bringer dig dybt ind i det dystre og bankende hjerte af Shanghai anno 1927, hvor orkester og historie smelter sammen i den bevægelige scenografi af moderne illustrationer, historiske fotos og passager med kildebaseret spoken word.

Historiker Søren Hein Rasmussen står på scenen sammen med orkesteret. Med udgangspunkt i originale kildefotos fra perioden og moderne tegneserie-illustrationer arbejder det visuelle udtryk sammen med musikken og skaber en kunstnerisk formidling af historien om en metropol i en spændende og voldsomme periode af verdenshistorien. Hele koncertoplevelsen bliver efterfølgende udgivet i et nyt interaktivt digitalt format, der bygger videre på koncerten.

Musikken er komponeret for bigband, som var det hippest i 1920'ernes Shanghai. Perioden er en af de mest epokegørende i det 20. århundrede globalt set, og det gælder også Shanghai, der var verdens absolut mest moderne storby – også dengang.

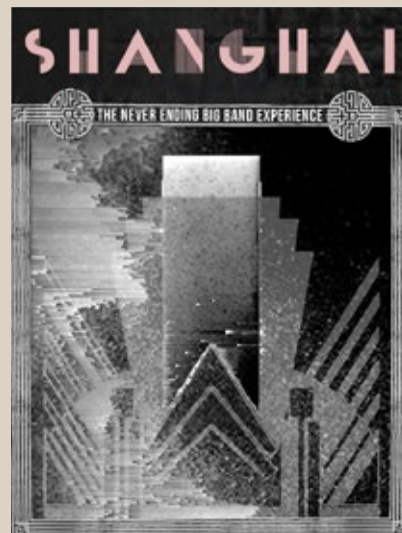
Bliv meget klogere, kunstnerisk rigere og vær en del af en musikalsk verdensnyhed med Shanghai – The Never Ending Big Band Experience.

TID: Fredag 11/3 kl. 19.30-21.00 og
lørdag 12/3 kl. 15.00-16.30

STED: Lille Sal, Musikhuset Aarhus

PRIS: 125 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Kong Orange



Retro, vintage og dansk design i Classic House i Randers

Elsker du også dansk design? Lasse Franck og Sofie Frøkjær Justesen, der driver vintagebutikken Classic House, tager dig med på en tidsrejse gennem dansk design. Du har god tid til også at gå rundt i butikken, prøve møblerne og se håndværket, og skal du have tips til din næste skattejagt på loppemarked, eller har du brug for vejledning i restaurering af et gammelt møbel, så lyt med, når de deler ud af deres viden og gode historier. Parret har det seneste år medvirket i DRs tv-program Skattejægerne, og på den baggrund deler de også deres bud på, hvorfor dansk design er så populært, og hvorfor vi bliver ved med at se nye tv-udsendelser om alt fra konkurrencer om loppemarked til høje hammerslag på kunstauktioner. Glæd dig til en aften med fokus på kvalitet og dansk design, der bare holder.

TID: Fredag 11/3 kl. 19.00-20.30

STED: Vintagebutikken Classic House, Randers

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Classic House

Kvinder, kjoler og cocktails – salonaften i Herning

Smukke kjoler, kvindeliv og kropsidealer er på menuen, når butikken Magpie Lane Vintage åbner dørene til salonaften. Dyk ned i periodens looks, når museumsinspektør og cand.mag. i etnologi Kristine Holm-Jensen tager os med på en stilhistorisk rejse og krydrer kjolegennemgangen med kulturhistoriske indslag. Der bliver mulighed for at gå på opdagelse i kjoler og accessories, mens du nyder cocktails til tonerne af tidens musik. Tag veninderne med, og glæd jer til en intelligent aften ude med retrokjoler og stilhistorie.

TID: Fredag 11/3 kl. 19.00-22.00

STED: Magpie Lane Vintage, Herning

PRIS: 175 kr. inkl. cocktails

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Magpie Lane Vintage

Fredag 11/3 kan du også opleve:

Tranbjergbilleder 1900-1950

Udstilling på Tranbjerg Bibliotek, se s. 10

Viby 1900-1950

Udstilling på Viby Bibliotek, se s. 10

Åbyhøj 1900-1950

Udstilling på Åbyhøj Bibliotek, se s. 10

Morgensangs drop-in

Fællessang i Aarhus Domkirke, se s. 25

Slægtsforskningscafé

Workshop på DOKK1, se s. 10

Bryllup og medborgerskab

Udstilling på Kvindemuseet, se s. 6

Filosofibar

Forelæsning i Studenterhuset, se s. 25

Intelligente cocktails

Foredrag på St. Pauls Apothek, se s. 40

Levende læsning

Læsning i FO-byen, se s. 10



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Program

Lørdag 12/3

Kapeller, kirkekunst og Karen Blixen

Hvad var kristendommens udfordringer i første del af 1900-tallets samfund? Vi kigger nærmere på litteratur, musik og den kunstneriske vinkel med foredrag om Karen Blixen og kristen kunst, og en orgelkoncert.

TID: Lørdag 12/3 kl. 9.30-14.45
STED: Skt. Lukas Kirke
PRIS: Gratis inkl. formiddagskaffe
ARRANGØR: Skt. Lukas Kirke

Historien om Big Bang

Bliv klogere på altings begyndelse, når vi fejrer Georges Lemaitres teori om Big Bang fra 1932.

TID: Lørdag 12/3 kl. 11.00-12.30
STED: Auditorium F, bygning 1530, Aarhus Universitet
PRIS: 100 kr.
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Byvandring for familier

Få historien om Aarhus i begyndelsen af 1900-tallet og arbejderdrengen Hans, når vi sammen hvirvler tilbage til et arbejderhus i Øgadekvarteret i 1900-tallets begyndelse. Her møder vi drengen Hans, den stille far, der har skrædderværksted i kælderens, og den stærke mor, der er rengøringskone og politisk engageret. Vi følger Hans' liv, alt imens Aarhus og Danmark forandrer sig.

TID: Lørdag-søndag 12-13/3 kl. 13.00-15.00 og 13.30-15.30
MØDESTED: Oplyses efter tilmelding
PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig
ARRANGØR: Børnekulturhuset og Aarhushistorier

Med kniven for struben

I år 1900 havde modne herrer fuldskæg, mens de modebevidste unge mænd kun havde overskæg. Efter Første Verdenskrig kom det glattede look på mode, mens fuldskæg var forbeholdt særlinge og fattigfolk på landet. Hør historiker Søren Hein Rasmussen fortælle om skæg- og herremode i første del af 1900-tallet, og nyd en velsmagende fadøl i Barber Lounges indbydende rammer. Vi trækker lod blandt alle tilmeldte om en gratis barbering på dagen.

TID: Lørdag 12/3 kl. 14.00-15.00
STED: Barber Lounge, Rosenkrantzgade
PRIS: 75 kr. inkl. fadøl
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Til mine brødre

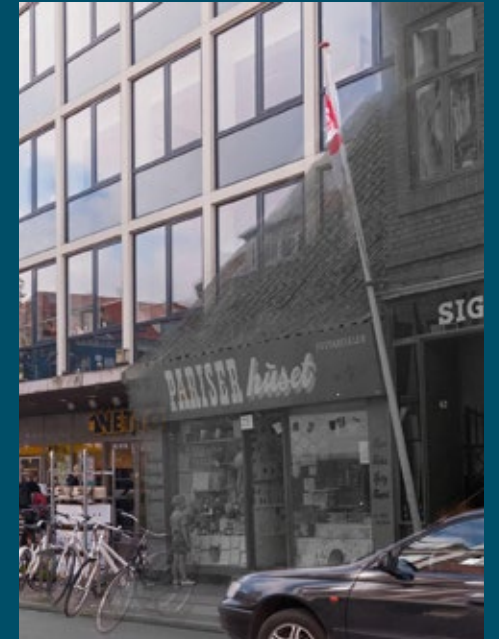
Hvad er værdt at værdt at dø for? Teaterstykket 'Til mine brødre' er en konfrontation med krigens anatomi, med hvad det vil sige at stille sig til rådighed for sit land, og hvad det betyder at kæmpe for alt, man har kært. Vi klæder dig på til forestillingen med ph.d.-studerende i historie Steffen Lind Christensens introduktion til krigens gru med udgangspunkt i Første Verdenskrig. Du møder også forestillingens forfatter Peter-Clement Woetmann samt en af skuespillerne, og du kan få luft for de spørgsmål, som du måtte brænde inde med efter stykket.

TID: Lørdag 12/3 kl. 15.15-18.00
STED: Kampmannsalen, Aarhus Teater
PRIS: 50 kr. inkl. kaffe og småkage, forestillingsbillet 50-95 kr.
ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhus Teater

Spørg om Aarhus

Hvordan var boligsituationen i Aarhus, hvilke arkitektoniske bygningsværker kendetegnede byen, og hvordan så det kulturelle landskab ud? Vi dykker ned i Aarhus i perioden 1900-1950 og trækker linjer op til i dag. Ph.d.-studerende i by- og bolighistorie Mikkel Høghøj, tidl. stadsarkitekt ved Aarhus Kommune Gösta Knudsen og cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab Anne Valbjørn Odgaard sidder klar i panelet, når byens stadsarkivar Søren Bitsch Christensen er vært for oplæg og spørgsmål om Aarhus dengang og i dag. Vi starter med en lækker brunchbuffet i Matematisk Kantine, inden de tre forskere hver holder oplæg, og du er mere end velkommen til at stille dine egne spørgsmål. Glæd dig til en dag med skarpe vinkler og sjove facts.

TID: Lørdag 12/3 kl. 9.30-13.00
STED: Lokale G116, bygning 1530, Aarhus Universitet
PRIS: 175 kr. inkl. brunchbuffet
ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Badehotellet bag kulisserne

Over 1 million danskere ser med, når TV2 viser 'Badehotellet'. Her følger vi livet på det lille hotel smukt beliggende mellem Vesterhavets klitter i somrene 1928-33. Det er en dramatisk historisk tid mellem to verdenskrige og hen over det store børskrak i New York. Serien er med sin lethed en blanding mellem et traditionelt tv-drama og et klassisk lystspil, og måske er det netop det, der har taget seerne med storm. Men hvor ligger badehotellet i virkeligheden? Hvordan opstod ideen til serien? Og hvordan genskabes historien? Hør bl.a. manuskriptforfatter Hanna Lundblad, kostumedesigner Margrethe Rasmussen og location manager Rasmus Frøkjær Justesen fortælle om arbejdet med serien, og få et eksklusivt kig bag kulisserne. I pausen serverer vi historiske godter, og vi slutter med Q&A, hvor du får mulighed for at stille spørgsmål.

TID: Lørdag 12/3 kl. 10.00-12.00
STED: Store Sal, DOKK1
PRIS: 150 kr. inkl. kaffe og historiske godter
ARRANGØR: Folkeuniversitetet, Thorsboe&Lundblad, Nitrat Film og SF Film

Besættelsestidens Aarhus

Få historien om, hvordan aarhusianerne oplevede besættelsen og Anden Verdenskrig. Kom med rundt i byens gader, og hør historierne der, hvor de foregik.

TID: Lørdag 12/3 kl. 16.00-18.00

MØDESTED: Besættelsesmuseet

PRIS: 100 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Besættelsesmuseet

RokokoPosten og satirens historie

RokokoPosten leverer satiriske, usandfærdige, men absolut troværdige nyhedsartikler om samfund, kultur og politik. Hør dem fortælle om fænomenet fake news, som har taget Danmark med storm, og hør hvordan RokokoPosten blev til, og hvordan de viderefører den satiriske tradition med en journalistisk vinkel. RokokoPosten vover sig også ud i at forklare, hvordan og hvorfor de er sjove, og hvad man egentlig kan tillade sig at gøre grin med.

TID: Lørdag 12/3 kl. 19.00-21.00

STED: LYNfabrikken

PRIS: 100 kr. inkl. vin

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Fremtiden set fra fortiden

'Klodernes kamp', 'Fagre nye verden' eller '1984'? Hvad end det er som dystopi eller utopi, er vi vilde med at gætte på, hvordan fremtiden kommer til at se ud. Og det gjaldt i den grad også for menneskene anno 1900-1950. Perioden er spækket med både fremskridtstro og dystre science fiction-verdener, der hver især giver deres bud på, hvad fremtiden kunne bringe. Tag med på en rejse ind i dine bedsteforældres fremtidsudsigter – og vær med til at quizze om, hvilke af dem der blev til virkelighed. Aftenen byder både på foredrag, debat og pubquiz i Studenterhus Caféens hyggelige omgivelser.

TID: Lørdag 12/3 kl. 20.00-21.30

STED: Studenterhusets Café, Studenterhus Aarhus

PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Lørdag 12/3 kan du også opleve:

Tranbjergbilleder 1900-1950

Udstilling på Tranbjerg Bibliotek, se s. 10

Viby 1900-1950

Udstilling på Viby Bibliotek, se s. 10

Åbyhøj 1900-1950

Udstilling på Åbyhøj Bibliotek, se s. 10

1927 i Den Gamle By

Levendegørelse i Den Gamle By, se s. 12

Historiejagten

Orienteringsløb ved Store Torv, se s. 12

Slægtsforskningscafé

Workshop på DOKK1, se s. 10

Bryllup og medborgerskab

Udstilling på Kvindemuseet, se s. 6

Modernistiske portrætter

Børneaktivitet på ARoS, se s. 13

Krimimessen Horsens

Bogmesse på FÆNGSLET, se s. 66

Det er for børn!

Børneaktivitet i Den Gamle By, se s. 14

SHANGHAI

Koncert i Musikhuset Aarhus, se s. 60

Levende læsning

Læsning i FO-byen, se s. 10



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk

Come and see the Zirkus

Come and see the Zirkus! Med et 14 mand stort swingorkester præsenterer Zirkus deres vanvittige og spektakulære teater-kabaret-koncert, der puster liv i en glemt teaterform.

Du kommer med på en rejse tilbage til starten af 1900-tallet i selskab med den verdensberømte illusionist Jean Jacquél Le Mage. Det er en verden af groteske fortællinger og brølende 20'er-musik krydret med lugten af krudtslam og savsmuld.

Zirkus er et swingorkester med rødder i 1920'ernes Berliner Cabaret med inspiration fra Tom Waits og en verden på randen af kaos.

I Centralværkstedets rå rammer vil Zirkus fremføre fortællingen om tryllekunstner Jean Jacquél Le Mage, der kidnapper hele verdens ledere for at fremmane og uddrive deres dæmoner. Det går dog forfærdelig galt, og Le Mage må kæmpe mod dæmonerne én for én. En grotesk, tragisk og dansabel forestilling om menneskets mørke sider, men også en forestilling om hvordan vi får verdensfred.

Glæd dig til verfremdung, selvscenesat pauperhed og masser af swingmusik.

TID: Lørdag 12/3 kl. 21.00-23.00
(dørene åbnes kl. 20.00)

STED: Centralværkstedet

PRIS: 200 kr. Studerende 150 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Program

Søndag 13/3

Kærs KunstKafé

Oplev en kunsthistorisk tour de force gennem fem årtier, når tv-vært og kunsthistoriker Peter Kær slår dørene op for en helt særlig kunstkafe. Sammen med museumsinspektør Dorthe Aagesen tager Kær fem markante kunstnere fra perioden 1900-1950 under kyndig og kærlig behandling, og de to eksperter ser nærmere på, hvordan kunsten i løbet af fem årtier blev 'moderne'. Kær byder også velkommen til kvartetten Just Like Django, hvis charmerende sigøjnerjazz viderefører arven fra den fransk-belgiske guitarvirtuos Django Reinhardt og tager os tilbage til 1930'ernes og 40'ernes parisiske dansesaloner. Velkommen til en formiddag i tankevækkende og swingende selskab!

TID: Søndag 13/3 kl. 10.00-12.00
STED: Store Sal, DOKK1
PRIS: 150 kr. inkl. kaffe og croissant
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Krimimessen Horsens

Elsker du krimiromaner? Så er Krimimessen i Horsens et must. Glæd dig til Nordeuropas største festival for krimi og spænding, mød forfatterne, og hør om deres inspirationskilder og tankerne bag din yndlingskrimi. Søndag byder bl.a. på uhyggeligheder, når forfatter Lotte Petri tager dig med tilbage til Nazityskland.

TID: Lørdag 12/3 kl. 10.00-17.00 og søndag 13/3 kl. 10.00-16.00
STED: Fængslet, Horsens
PRIS: 100-175 kr.
ARRANGØR: Horsens Kommunes Biblioteker

Bibi, Pippi og Tudemarie – nybrud i børnelitteratur

Mød Pippi, Bibi og Tudemarie, når vi dykker ned i børnelitteraturen. Tre forskere fra Aarhus Universitet sætter spot på nybruddet, hvor dydige piger blev skiftet ud med bomstærke piger, som vrænger næse af autoriteterne og de traditionelle kønsrollemønstre. Som afslutning fortæller børnebogsforfatter Mette Finderup om at skrive bøger i den særligt danske børnebogsstradition.

TID: Søndag 13/3 kl. 10.00-12.30
STED: Lille Sal, DOKK1
PRIS: 100 kr. inkl. kaffe og sødt
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Søndag i Paradis: The Danish Girl

Vi følger kunstnerparret Einer og Gerda Wegener, da Einar finder sit sande jeg som Lili Elbe. Men tøj, parykker og makeup er ikke nok for Lili, og med støtte fra Gerda opsøger hun en tysk læge, der indvilliger i fysisk at fuldende forvandlingen. Synk ned i biografens røde mørke til en rørende fortælling, og få den sat i perspektiv med et oplæg af kønsforsker og ph.d.-studerende i filosofi Tone Frank Dandanell.

TID: Søndag 13/3 kl. 11.00-14.40
STED: Biografen Øst for Paradis
PRIS: 125 kr. inkl. brunch
ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Øst for Paradis

Modstandere, stikkere og en masse morder

Hør historien om, hvordan aarhusianerne oplevede besættelsen og Anden Verdenskrig. I Aarhus startede det hele ganske fredeligt, og de fleste gik mest op i at få hverdagen til at hænge sammen i en tid med varemangel, mørklægning og tiltagende tobakshunger. Fra efteråret 1942 tog modstanden i Aarhus til, og den tyske tilstedeværelse i byen blev mere markant. Det hele kulminerede i det sidste halve år af krigen med en uhyggelig voldsspiral, som modstandsbevægelsens og besættelsesmagtens indbyrdes kamp forårsagede. Følg modstandsbevægelsens kamp for frihed, og hør hvilke udfordringer det skabte, når der også var danskere på tysk side.

TID: Søndag 13/3 kl. 13.00-15.00
STED: Store Sal, DOKK1
PRIS: 100 kr. inkl. erstatningskaffe og -kage
ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Lytteriet: Mine bedsteforældre spøger i mit liv

Teater Katapults intimszene Kabinettet på Godsbanen er rammen for 'Lytteriet', hvor seks-syv fortællere deler ud af sande historier fra deres eget liv. I pausen kan publikum – hvis man har lyst – lægge deres navne i hatten og få chancen for at fortælle til sidst. Storyteller og dramaturg Connie Anette Nordholt er vært, når Lytteriet under festivalen har inviteret en række fortællere til at dele ud af selvoplevede historier fra deres eget liv. Glæd dig til at lytte til gode historier om familiemedlemmer, der levede i perioden 1900-1950.

TID: Søndag 13/3 kl. 15.00-17.00
STED: Kabinettet på Teater Katapult, Godsbanen
PRIS: Gratis. Kaffe, te og kage kan tilkøbes.
ARRANGØR: Teater Katapult



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk



Spørg om Herning

Herning er en ung købstadsby, som udviklede sig med rivende hast i løbet af 1900-tallet. Vi har sat en søndag eftermiddag af til at dykke ned i Hernings byhistorie i perioden 1900-1950 og trække linjer op til i dag. Det er i de årtier, hvor byen udvikler sig fra hedesogn til købstad, får bibliotek (1903), købstadsstatus (1913), gymnasium (1923) og asfalteret hovedgade (1949). Museumsinspektør og cand.mag. i etnologi Kristine Holm-Jensen, planchef ved Herning Kommune Marius Reese og forfatter og lokalhistoriker Kurt H. Jørgensen udgør dagens ekspertpanel og holder hvert et oplæg om Herning. Vi starter med gammeldags kringle, og du kan skylle eksperternes betragtninger ned med kaffe og te. Efter oplæggene er det tid til spørgsmål og debat om Herning dengang og nu, og du er mere end velkommen til at stille dine egne spørgsmål. Glæd dig til en eftermiddag med skarpe vinkler, sjove facts og en god kringle.

TID: Søndag 13/3 kl. 15.00-17.00
STED: Textilforum - Museum Midtjylland, Herning
PRIS: 100 kr. inkl. kaffe, te og kringle
ARRANGØR: Folkeuniversitetet



Vintage loppemarked

I anledningen af festivalen byder vi velkommen til et stort loppemarked med alle de bedste vintage loppepund. Gå på opdagelse blandt de mange stande, der rummer alt fra danske designmøbler til flotte vintage kjoler. Har du selv guld i gemmerne, så tag det med, når Classic House står klar til at sætte pris på dine ejendele og måske give dig et bud, du ikke kan sige nej til. Tradono er klar med konkurrencer og gode tips, og vi åbner markedet med tonerne af tidens jazzmusik og foredrag, der gør dig klogere på loppemarkedets bedste fund.

TID: Søndag 13/3 kl. 10.00-16.00

STED: Offentliggøres på aarhundredetsfestival.dk

PRIS: 25 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet, Tradono og Classic House

Smag på historien

Genforeningen og det sønderjyske kaffebord

Da Christian X red over grænsen den 10. juli 1920 i forbindelse med genforeningsfestlighederne, brød jublen ud, og overalt i Sønderjylland blev disse dage markeret med det traditionsrige sønderjyske kaffebord. Det fælles kaffebord spillede en stor rolle i 'udlændighedstiden', som et fristed for de dansksindede. Vi dækker op til et overdådigt kaffe- og kagebord i Den Gamle By, og du er inviteret med. Sid til bords med kulturhistorikeren Inge Adriansen og bliv klogere på både det sønderjyske kaffebord og Genforeningen, syng med på fællessange og lad dig nøde til at spise et ekstra stykke kage af Den Gamle Bys værtinde.

TID: Søndag 13/3 kl. 13.30-15.45

STED: Bendtsens Pakhus, Den Gamle By

PRIS: 200 kr. inkl. sønderjysk kaffebord og entré til Den Gamle By

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Den Gamle By



Søndag 13/3 kan du også opleve:

Tranbjergbilleder 1900-1950

Udstilling på Tranbjerg Bibliotek, se s. 10

Viby 1900-1950

Udstilling på Viby Bibliotek, se s. 10

Åbyhøj 1900-1950

Udstilling på Åbyhøj Bibliotek, se s. 10

1927 i Den Gamle By

Levendegørelse i Den Gamle By, se s. 12

Historiejagten

Orienteringsløb ved Store Torv, se s. 12

Slægtsforskningscafé

Workshop på DOKK1, se s. 10

Bryllup og medborgerskab

Udstilling på Kvindemuseet, se s. 6

Modernistiske portrætter

Børneaktivitet på ARoS, se s. 13

Det er for børn!

Børneaktivitet i Den Gamle By, se s. 14

Byvandring for familier

Byvandring i Aarhus centrum, se s. 62

Levende kunst

Familieaktivitet på ARoS, s. 14

Radium

I den musikalske koncertforelæsning RADIUM rettes kikkerten mod skønheden, det fuldkomment fremmede og det overraskende velkendte, når 150 års forskning kondenseres til en aftens intensiv, intelligent underholdning i det blålige skær af radium. Med opdageren af radium, Marie Curie, som omdrejningspunkt, vil skuespiller Lotte Andersen og astrofysiker Anja Cetti Andersen, sammen med et syvmands orkester drage på en rejse fra det inderste i mennesket til det yderste i det kendte univers og tilbage igen – fra det allermindste til det allerstørste, fra det velkendte til det næsten ubegribelige. Efter forestillingen er videnskabsjournalist Line Friis Frederiksen ordstyrer, når Folkeuniversitetet inviterer alle til at blive i salen. Få stillet din nysgerrighed og bliv klogere på RADIUM, ideen og historien bag den naturvidenskabelige musikforestilling!

TID: Mandag 14/3 kl. 20.00-23.00

STED: Lille Sal, Musikhuset Aarhus

PRIS: 150-220 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Gurs Teater



Vandtæt viden fra 1933

Festivalens store afslutning

Gå ikke glip af en uforglemmelig aften i Badeanstalten Spanien, når vi lægger det halve århundrede i sønk.

Vi dykker ned i tiden og historien, når Spanien slår dørene op til en sansespækket tidsrejse til 1930'erne. Som badegæst vil du i omklædningsrummet blive mødt af bademesteren, der vil oplyse om renlighed, takkelighed og være behjælpelig med sæbe og træld, hvis forståelsen for rettidig hygiejne mangler.

Deltag i legemsøvelser, find flydende viden i bassinerne, prøv svedig saunagus, bliv betaget af synkronsvømmeopvisning og få fortalt gode historier i Grossererbadet.

Hør desuden oplæg i helt nye rammer, når forfatteren Tommy Heisz fortæller om 'Svømmepigerne der forførte Danmark i 1930'erne' og stadsarkivar Søren Bitsch Christensen gør os klogere på 'Byen og bassinet – Aarhus i 1930'erne'.

Svømmende eller fra vandkanten kan du lytte til ensemblet Lydenskab, der med toner fra 30'erne forbinder det temperamentsfulde Spanien og dansk

refrainsang til en kurbadskoncert udover det sædvanlige. Koncerten spilles fra bassinkanten i knitrende musikalske overgange og lydflader, der sammenbinder fortid og nutid og spiller sammen med et visuelt univers, der tager dig tilbage i tiden.

Oplev en fusion af fortid og nutid i stilren 30'er-arkitektur og afslappende rammer, og få indblik i stemninger, tanker og trends fra 1933, hvor Badeanstalten Spanien er opført.

Du skal medbringe badetøj – gerne tækkeligt og i tidens ånd – samt et stort badehåndklæde og evt. en badekåbe, så du kan holde varmen, når du får en kold øl i hånden.

TID: Søndag 13/3 kl. 17.00-20.00

STED: Badeanstalten Spanien

PRIS: 200 kr. Smørrebrød kan tilkøbes

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

I SAMARBEJDE MED: Badeanstalten Spanien, Klods-Hans for viderekomne, Lydenskab, Pappagallo og IF Lyseng Svømning

Oplev også

En tur i FÆNGSLET

Få et unikt indblik i fængselslivet gennem 153 år set fra både den indsattes og den ansattes synsvinkel. På turen ser du bl.a. celler, sygeafdeling, isolationsafdelingen, rockergangen, skolestuen og den gamle fængselskirke. Desuden vil der undervejs blive lagt vægt på nogle af de allermest kendte fangers historier og flugtforsøg.

TID: Lørdag 19/3 kl. 13.00-14.15

STED: Fængslet, Horsens

PRIS: 149 kr. inkl. entré til museet og kaffe/the

ARRANGØR: Fængsletmuseet og DuGlemmerDetAldrig.dk

War Horses – Helhesten og den danske avantgarde under Anden Verdenskrig

'War Horses' retter for første gang fokus på den danske avantgardegruppe Helhesten, der var aktive i 1941-1944. Helhesten blev skabt under Anden Verdenskrig som en reaktion på den nazistiske kulturpolitik, og War Horses tager Helhestens betydning op til fornyet overvejelse og undersøger, hvordan og hvorfor den moderne europæiske kunst blev til under fascismens vækst. Den kaster også lys over den særlige stilling, som Helhesten indtog som eneste aktive europæiske avantgardegruppe både før, under og efter krigen. Denne dag får du en guidet tur i udstillingen.

TID: Rudvisning søndag 20/3 kl. 14.00-15.00.

Udstillingen kan ses 18/3-28/8.

STED: Carl-Henning Pedersen & Else Alfelts Museum, Herning

PRIS: Gratis, når der er betalt entré til museet 0-75 kr.

ARRANGØR: Carl-Henning Pedersen & Else Alfelts Museum

Time Travel Aarhus

Fotoprojektet 'Time Travel Aarhus' blander det 'nye' Aarhus med fortidens Aarhus. I en række fotografier fusioneres arkivbilleder med nyoptagelser, så man i et og samme billede kan opleve f.eks. Bruunsgade fra 1926 og i dag. Billederne giver publikum mulighed for at rejse i tiden og opleve, hvordan bybilledet har ændret sig eller nogle steder står nærmest uforandret. Fotoprojektet er skabt af Ripudaman Singh og vises på nettet samt på udstillinger forskellige steder i Aarhus. Se hjemmesiden timetravelaarhus.com for aktuelt udstillingsprogram.

TID: Udstillingen vises i marts/april

STED: AKK Denmark A/S

PRIS: Gratis

ARRANGØR: Time Travel Aarhus



Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk



Hearts & Minds

Hvad ved vi egentlig om det gode liv? Hvor finder vi det? Er det råkost eller rødvin? Løbesko eller lænestol? Ja-hat eller nej-hat? Vær med, når Hearts & Minds går i kødet på KROPPEN. Årets festival giver vitaminer til både krop og sind med arrangementer i både Aarhus og Herning. Bliv ført helt ind i kroppens medicinske maskinrum og udforsk kulturens store temaer som kropsidealer, køn og identitet. Få gang i kroppen med løb og dans, mærk pulsen i kunsten, eller spis dig til ny viden om krop og kost på restaurant. Hearts & Minds er en vidensfestival med fokus på det gode liv, der taler til både hjerte og hjerne – følelser og fornuft. Kernen i festivalens arrangementer er en kombination af viden, aktivitet og kultur, der gør det sjovt, sundt og socialt at blive kloget.

TID: Fredag-søndag 23/9-25/9

STED: Aarhus og Herning

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

STØTTET AF: Nordea-fonden

LÆS MERE: hearts-minds.dk

NORDISKE NÄTTER

Festivalen NORDISKE NÄTTER sætter i 2016 fokus på Norden NU. Hvad er Norden egentlig for en størrelse, og er der noget unikt, som binder os sammen? Er Norden blot en konstruktion, en succeshistorie vi fortæller i udlandet, eller har det betydning for det enkelte menneske i Norden? Med festivalen NORDISKE NÄTTER undersøger vi disse spørgsmål, ser nærmere på ligheder og forskelle landene imellem og søger svar på fremtidens udfordringer. Vi sætter spot på tidens tendenser i de nordiske lande med en sansemættet program tilrettelagt i samarbejde med Moesgaard Museum og SPOT Festival.

TID: Fredag-søndag 4-6/11 2016

STED: Moesgaard Museum

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

STØTTET AF: A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal

LÆS MERE: nordiske-naetter.dk



1946-2016

Folkeuniversitetet fylder 70 år

I 1946 vil studerende fra Aarhus Universitet invitere almindelige mennesker til at komme på universitet. De vil lave et Folkeuniversitet.

I foråret 1946 udsender studenterne en folder for at lodde interessen. I folderen forklareres: 'Radioen og Aviserne giver en flygtig Orientering om det der sker. – Viden skal søges paa anden Maade'. Folderen fortæller, at på det nye Folkeuniversitet præsenteres vidensformidling med titler som *Danmarks Økonomi*, *Engelsk Litteratur*, *Sønderjyllands Historie*, *Kampen om Raastofferne*, *Vitaminer og Hormoner*. Man vil bruge de mest moderne metoder som sprogfilm og grammofonplader.

Vil østjyderne have et Folkeuniversitet? Det ville vi heldigvis gerne, og den 23. september 1946 begynder de første tilbud på Folkeuniversitetet.

Folkeuniversitetet i Aarhus har eksisteret i 70 år. Meget har ændret sig siden 1946. Men heldigvis er noget fuldstændig det samme: Det er fortsat det menneskelige møde omkring forskningsformidlingen, som er i centrum, og det er fortsat universitetsverdenen, som slår portene op for kundskab, lærdom og viden.



1946 – Aarhus får et Folkeuniversitet. Således ser det første program ud.

Tak til de generationer af forelæsere og deltagere, som i 70 år har skabt et levende Folkeuniversitet i Aarhus. Folkeuniversitetet slog portene op i 1946, men også i fremtiden vil Folkeuniversitetet invitere til forskningsfascination. Skal du være med i 2016?

DANMARKS HISTORIE

7 forelæsninger, start tirsdag 29/3 kl. 17.30

Syv historieforskere sørger for, at du får de lange linjer og de skelsættende begivenheder.

HVAD ENHVER DANSKER BØR VIDE

8 forelæsninger, start onsdag 30/3 kl. 19.45

Få en grundig introduktion til historie, litteratur, film, musik, kunst m.m.

STORE AMERIKANSKE PRÆSIDENTER

6 forelæsninger, start torsdag 31/3 kl. 17.30

Amerikansk historie er kort, men fyldt med drama, krig og verdensomspændende begivenheder.

PALMYRA

1 forelæsning, lørdag 2/4 kl. 10.00

Hør om en blomstrende handelsby i det østromerske imperium omkring år 0, og i dag målet for Islamisk Stats vandalisering.



Læs mere om alle forelæsningsrækker og tilmeld dig på fuuu.dk

GLADIATORER PÅ MOESGAARD MUSEUM

4 forelæsninger, start tirsdag 3/5 kl. 17.15

En kamp på ære, liv og død. Få indblik i gladiatorernes brutale og fascinerende liv.

TYSKLANDS HISTORIE

6 forelæsninger, start 8/9 kl. 17.15

Den tyske stat er 200 år gammel, og er både kaldt verdens krigsmaskine og EU's redning.

IDEER, DER ÆNDRER VERDEN

6 forelæsninger, start 8/9 kl. 19.45

Ideer former vores begrebsverden, vores måde at tænke på og dermed den verden, vi lever i. Forstå ideernes betydning.

MELLEMØSTENS MODERNE HISTORIE

3 forelæsninger, start 27/9 kl. 19.30

Krigen i Syrien, flygtningestrømme til Europa, terrorhandlinger i Paris og kampen mod Islamisk Stat.

VERDENS STORE RELIGIONER

6 forelæsninger, start 24/10 kl. 17.15

Religion er uomgængelig, hvis du vil forstå det enkelte menneske og hele samfund. Få indsigt i verdens fem store religioner.

Kalender

Før festivalen

danmarkshistorien.dk

Altid, danmarkshistorien.dk, s. 7

Astrid Lindgren og 'Denne dag, et liv'

3/2, 14.30-16.00, Risskov Kirke, s. 6

Madama Butterfly

Start 5/2, 19.30-22.30, Musikhuset Aarhus, s. 7

Danmark 1914-1950 – mellem krig, fred og velfærd

6-7/2, 10.00-15.00, Aarhus Universitet, s. 6

Boglancering, Herning

9/2, 19.00-21.00, AU Herning, s. 5

Boglancering, Aarhus

12/2, 19.00-21.30, Aarhus Universitet, s. 5

Banebrydende blodtryk i Bruuns

27/2, 12.00-16.00, Bruuns Galleri, s. 6

Tranbjergbilleder 1900-1950

Start 1/3, 7.00-19.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 10

Bryllup og medborgerskab

Start 1/3, 10.00-17.00, Kvindemuseet, s. 6

Åbyhøj 1900-1950

Start 1/3, 10.00-18.00, Åbyhøj Bibliotek, s. 10

Fredag 4/3

Tranbjergbilleder 1900-1950

7.00-19.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 10

Åbyhøj 1900-1950

10.00-17.00, Åbyhøj Bibliotek, s. 10

Slægtsforskningscafé

10.00-16.00, DOKK1, s. 10

Peter Tudvad: Sygeplejerske i Det Tredje Rige

16.00-17.45, DOKK1, s. 11

Levende læsning

16.30-18.00, FO-byen, s. 10

Kammermusik – fra romantik til nordisk modernisme

19.30-21.30, Musikhuset Aarhus, s. 11

Åbningsfest på Rådhuset

20.00-01.00, Aarhus Rådhus, s. 8-9

Lørdag 5/3

Tranbjergbilleder 1900-1950

7.00-17.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 10

Viby 1900-1950

7.00-22.00, Viby Bibliotek, s. 10

Banegårdspladsen og Park Allé

10.00-12.00, Aarhus, s. 12

Videnscafé i Herning: Danmark og Europa 1900-1950

10.00-12.00, Herning Bibliotek, s. 12

Åbyhøj 1900-1950

10.00-14.00, Åbyhøj Bibliotek, s. 10

1927 i Den Gamle By

10.00-16.00, Den Gamle By, s. 12

Slægtsforskningscafé

10.00-16.00, DOKK1, s. 10

Bryllup og medborgerskab

10.00-17.00, Kvindemuseet, s. 6

Historiejagten

10.00-21.00, Aarhus, s. 12

Tæt på 30'erne og 40'erne – erindringssamtaler

10.30-12.30, DOKK1, s. 13

Fællessangs drop-in på DOKK1

11.00-11.45, DOKK1, s. 13

Wien-malerne og femme fatale-temaet i kunst og litteratur

11.00-13.00, Risskov Bibliotek, s. 13

Modernistiske portrætter

11.00-16.00, ARoS, s. 13

Musik til livet 1900-1950

11.00-17.00, Musikhuset Aarhus, s. 14

Tegn en koncert

12.00-13.00, Musikhuset Aarhus, s. 14

Fakta eller fiktion?

12.00-14.00, Aarhus Universitet, s. 15

Det er for børn!

12.30-13.30, Den Gamle By, s. 14

Levende kunst – århundredets familieoplevelse

13.00-15.00, ARoS, s. 14

Teaterhistorie

13.30-14.45, Aarhus Teater, s. 14

Rundvisning i 1927

14.00-15.00, Den Gamle By, s. 14

Guided Tour in Aarhus: By sweat and hard work!

15.00-17.00, Aarhus, s. 17

Remembrance

16.00-17.30, Aarhus Universitet, s. 15

Levende læsning

16.30-18.00, FO-byen, s. 10

Masserne kommer!

19.00-21.00, LYNfabrikken, s. 17

Spis dig gennem et halvt århundrede

19.00-22.30, Auktionshuset, s. 16

Berlinersalon i 1920'erne

19.30-22.00, Rosenteatret, s. 17

Swing along

19.30-22.30, Headquarters, s. 16

Søndag 6/3

Tranbjergbilleder 1900-1950

7.00-17.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 10

Viby 1900-1950

7.00-22.00, Viby Bibliotek, s. 10

Croquis, krop og mode

9.00-12.00, Steno Museet s. 18

Vinterbadning i bugten

9.30-11.30, Den Permanente Badeanstalt s. 18

1927 i Den Gamle By

10.00-16.00, Den Gamle By, s. 12

Bryllup og medborgerskab

10.00-16.00, Kvindemuseet, s. 6

Slægtsforskningscafé

10.00-16.00, DOKK1, s. 10

Historiejagten

10.00-21.00, Aarhus, s. 12

Modernistiske portrætter

11.00-16.00, ARoS, s. 13

En hyldest til det moderne brædspils rødder

12.00-23.00, Aarhus Brædspilscafé, s. 18

Cabaretkoncert

12.00-13.00, Musikhuset Aarhus, s. 18

Den, der ranker sig, slanker sig

12.00-13.00, DOKK1, s. 19

Det er for børn!

13.00-15.00, Den Gamle By, s. 14

Tyendets fortælling på Gammel Estrup

13.00-16.00, Gammel Estrup – Herregårdsmuseet, s. 19

Karen Blixen i ord og billeder

14.00-15.00, Arnold Busck Boghandel, s. 19

Andreas Mogensen – Danmarks første astronaut

14.00-15.45, DOKK1, s. 19

FortælleSalon

14.00-16.00, DOKK1, s. 21

Fra eventyr til videnskab – i kølvandet på Kon-Tiki

15.00-17.00, Moesgaard Museum, s. 20

Da Aarhus var Hollywood

15.00-17.00, Aarhus, s. 21

Levende læsning

16.30-18.00, FO-byen, s. 10

Fællesskab og frikadeller

19.00-22.00, Teater Ambassaden, s. 21

Lyt til Lied

19.30-21.00, Aarhus Musikskole, s. 21

Mandag 7/3

Tranbjergbilleder 1900-1950

7.00-19.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 6

Viby 1900-1950

7.00-22.00, Viby Bibliotek, s. 6

Den, der ranker sig, slanker sig

9.00-9.30, DOKK1, s. 19

Morgensangs drop-in

9.15-10.00, Aarhus Domkirke, s. 25

Vidensbrunch: Karen Blixens afrikanske farm

10.00-12.00, DOKK1, s. 24

Videnscafé i Herning: Hvorfor drømmer vi?

10.00-12.00, Herning Bibliotek, s. 25

Slægtsforskningscafé

10.00-16.00, DOKK1, s. 10

Åbyhøj 1900-1950

10.00-18.00, Åbyhøj Bibliotek, s. 6

Vi mødes i Brugsen

12.30-14.30, Den Gamle By, s. 25

Filosofibar

15.00-16.00, Studenterhus Aarhus, s. 25

Århundredets Musikcafé: Franske fristelser

16.00-17.00, Musikhuset Aarhus, s. 26

Historieslabberas:

Munk, Scherfig og Nexø – dansk litteratur 1900-1950

16.00-17.00, DOKK1, s. 26

Bag gule mure på Aarhus Universitet

16.00-18.00, Aarhus, s. 26

Levende læsning

16.30-18.00, FO-byen, s. 10

Fyraftenskoncert med basun og klaver

17.00-18.30, Musikhuset Aarhus, s. 26

Lillys danmarkshistorie

18.00-19.00, Arnold Busck Boghandel, s. 27

Filmhistorie: Dansk stumfilms guldalder

19.00-20.30, DOKK1, s. 27

Farlige helte

19.00-21.00, LYNfabrikken, s. 24

Over indlandsisen – Første Thule-ekspedition 1912

19.00-21.00, Det Grønlandske Hus, s. 28

Skriv et brev!

19.00-21.00, Café Smagløs, s. 27

Gru og mirakler

19.00-21.45, Aarhus Universitetshospital, s. 28

Musik for folket?

19.30-21.00, Aarhus Musikskole, s. 29

Tæt på 30'erne og 40'erne

– erindringssamtaler i Herning

19.30-21.30, Team Teatret, s. 29

Carl Nielsen Re:Mix

19.30-21.30, Musikhuset Aarhus, s. 27

Kammermusik – i skyggen af Carl Nielsen

19.30-21.30, Musikhuset Aarhus, s. 27

Tirsdag 8/3

Tranbjergbilleder 1900-1950

7.00-19.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 6

Viby 1900-1950

7.00-22.00, Viby Bibliotek, s. 6

Morgensangs drop-in

9.15-10.00, Aarhus Domkirke, s. 25

Vidensbrunch: Køn, filosofi og feminisme

10.00-12.00, DOKK1, s. 32

Slægtsforskningscafé

10.00-16.00, DOKK1, s. 10

Bryllup og medborgerskab

10.00-17.00, Kvindemuseet, s. 6

Åbyhøj 1900-1950

10.00-18.00, Åbyhøj Bibliotek, s. 6

Formiddagscafé:

På lige fod – om kvindekamp og satire

11.00-12.00, Kvindemuseet, s. 32

Det Østjyske Køkken

14.00-16.00, Dansk Landbrugsmuseum, s. 32

Filosofibar

15.00-16.00, Studenterhus Aarhus, s. 25

Mennesket og kunstneren Ovartaci

15.00-18.00, Museum Ovartaci, s. 32

Urkatastrofen – Danmark og Første Verdenskrig

16.00-17.00, DOKK1, s. 34

I Hans Hedtofts fodspor

16.00-18.00, Aarhus, s. 34

På Aarhus Rådhus: Årtiernes Aarhus 1940-1970

16.00-18.00, Aarhus Rådhus, s. 34

Forskerdebatter: Kroppen

16.15-18.15, Studenterhus Aarhus, s. 33

Levende læsning

16.30-18.00, FO-byen, s. 10

Lys og luft i lejligheden

– dagligstuesalon i og om Strandparken

16.30-18.00, Strandparken, s. 34

Romancer og sange af Fini Henriques

17.00-18.00, Musikhuset Aarhus, s. 35

Einar, Lili og Gerda – historien bag 'The Danish Girl'

18.00-20.30, Studenterhus Aarhus, s. 35

Matador live

18.30-21.30, Raadhuus Kafeen, s. 35

Begyndelsen på teknologiens århundrede

19.00-21.30, Steno Museet, s. 33

Den russiske sølvalder

19.00-20.30, Åby Bibliotek, s. 35

Filmhistorie: Fritz Lang – science-fiction og dystopi

19.00-21.00, DOKK1, s. 35

Vidensbiffen: The Grand Budapest Hotel

19.00-21.00, Biografen Øst for Paradis, s. 37

Videnskoncert: På swing i historien

19.00-21.00, DOKK1, s. 36

Uønsket

19.00-22.00, Museum Ovartaci, s. 37

Olivier Messiaen: Quatour pour la fin du temps

19.30-21.00, Astrup Sognegård, s. 37

Onsdag 9/3

Tranbjergbilleder 1900-1950

7.00-19.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 6

Viby 1900-1950

7.00-22.00, Viby Bibliotek, s. 6

Morgensangs drop-in

9.15-10.00, Aarhus Domkirke, s. 25

Vidensbrunch: Besættelsens dunkle sider

10.00-12.00, DOKK1, s. 41

Slægtsforskningscafé

10.00-16.00, DOKK1, s. 10

Åbyhøj 1900-1950

10.00-18.00, Viby Bibliotek, s. 6

Bryllup og medborgerskab

10.00-22.00, Kvindemuseet, s. 6

Kønsperspektiv – set som kunstner, ikke som kvinde

11.00-17.30, Kvindemuseet, s. 41

Filosofibar

15.00-16.00, Studenterhus Aarhus, s. 25

Intelligente cocktails: Brainbar med Bohr

15.00-17.30, St. Pauls Apothek, s. 40

Historieslabberas: Mad, takt og tone

16.00-17.00, DOKK1, s. 41

Aarhus Rådhus – byens vartegn

16.00-18.00, Aarhus, s. 41

Forskerdebatter: Demokrati

16.15-18.15, Studenterhus Aarhus, s. 40

Yndlingsbøger 1900-1949

16.30-17.30, DOKK1, s. 42

Levende læsning

16.30-18.00, FO-byen, s. 10

Fyraftenskoncert

17.00-18.00, Musikhuset Aarhus, s. 42

Galskab i litteraturen

19.00-20.30, Godsbanen, s. 44

Krigens litteratur

19.00-20.30, Løve's Bog- og VinCafé, s. 45

Filmhistorie: Chaplin og industrialiseringen
19.00-21.00, DOKK1, s. 42
Første, anden, tredje – SOLGT!
19.00-21.00, Hornslet Bibliotek, s. 42
Historiens vendepunkt?
19.00-21.30, DOKK1, s. 43
Kvinder, kjoler og cocktails – salonaften i Vintage Divine
19.00-22.00, Vintage Divine, s. 42
Dansk kvartetmusik anno 1950
19.30-20.30, Musikhuset Aarhus, s. 45
Musikken i puslingelandet Danmark
19.30-21.00, Aarhus Musikskole, s. 45
Forandringsfortællinger
19.30-21.30, Digterparken, s. 45
Sex under besættelsen
19.30-21.30, Pica Pica, s. 44

Torsdag 10/3

Tranbjergbilleder 1900-1950
7.00-19.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 6
Viby 1900-1950
7.00-22.00, Viby Bibliotek, s. 6
Danmark under forandring
9.00-11.30, Aarhus Universitet, s. 49
Morgensangs drop-in
9.15-10.00, Aarhus Domkirke, s. 25
Vidensbrunch: Kærlighed og terror i Stalins Moskva
10.00-12.00, DOKK1, s. 48
Erindringsrampen – førstehjælp til din livshistorie
10.00-14.00, DOKK1, s. 48
Slægtsforskningscafé
10.00-16.00, DOKK1, s. 10
Bryllup og medborgerskab
10.00-17.00, Kvindemuseet, s. 6
Åbyhøj 1900-1950
10.00-18.00, Åbyhøj Bibliotek, s. 6

Formiddagscafé: Hattedamer, homohøns og hollandske hættepessarer
11.00-12.30, Kvindemuseet, s. 48
Filosofibar
15.00-16.00, Studenterhus Aarhus, s. 25
Intelligente cocktails: Pubquiz
15.00-17.30, St. Pauls Apothek, s. 49
Historieslabberas: Populærkultur og nye medier
16.00-17.00, DOKK1, s. 48
Da sporten fik stemme i de danske stuer
16.00-18.00, Statsbiblioteket, s. 50
Madskole: Det Østjyske Køkken
16.00-20.00, Dansk Landbrugsmuseum, s. 50
Forskerdebatter: Teknologi
16.15-18.15, Studenterhus Aarhus, s. 52
Levende læsning
16.30-18.00, FO-byen, s. 10

’Det var en mørk og stormfuld aften...’
17.15-18.15, DOKK1, s. 50

Men only
18.00-22.00, Kvindemuseet, s. 50

De brølende 20'ere og den amerikanske drøm
19.00-20.00, Tranbjerg Bibliotek, s. 51

Dansk fodboldhistorie
19.00-21.00, Aarhus, s. 51

Århundredets gys
19.00-21.00, DOKK1, s. 51

Filmhistorie: Hitchcock – thriller og gotik
19.00-21.30, DOKK1, s. 51

Fortællinger i Domkirken – Danmark besat
19.00-21.30, Aarhus Domkirke, s. 53

Splittet til atomer
19.00-21.45, Studenterhus Aarhus, s. 52

Kvinder, kjoler og cocktails – salonaften i Vintage Divine
19.00-22.00, Vintage Divine, s. 42

KALENDER

Fredag 11/3

Tranbjergbilleder 1900-1950
7.00-19.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 6

Viby 1900-1950
7.00-22.00, Viby Bibliotek, s. 6

Morgensangs drop-in
9.15-10.00, Aarhus Domkirke, s. 25

Vidensbrunch: Da sex kom til byen
10.00-12.00, DOKK1, s. 56

Slægtsforskningscafé
10.00-16.00, DOKK1, s. 10

Bryllup og medborgerskab
10.00-17.00, Kvindemuseet, s. 6

Åbyhøj 1900-1950
10.00-18.00, Viby Bibliotek, s. 6

Formiddagscafé: Pigerne på Sprogø
11.00-12.00, Kvindemuseet, s. 57

Filosofibar
15.00-16.00, Studenterhus Aarhus, s. 25

Danske møbelarkitekter i det 20. århundrede
15.00-16.30, Bruun Rasmussen, s. 57

Kærs KunstKafé i Herning
15.00-17.00, Herning Bibliotek, s. 57

Intelligente cocktails: Brainbar med Bohr
15.00-17.30, St. Pauls Apothek, s. 40

Historieslabberas: Revolution i ind- og udland
16.00-17.00, DOKK1, s. 58

Århundredets Musikcafé: Skønhed og skandaler
16.00-17.00, Musikhuset Aarhus, s. 58

Freud og sindets kringelkroge
16.00-18.30, Psykiatrisk Hospital, s. 56

Underfulde billeder i kunst og litteratur
16.00-18.30, Aarhus Billed- og Medieskole, s. 58

Levende læsning
16.30-18.00, FO-byen, s. 10

På besøg i Klintegaarden
16.30-18.00, Klintegården, s. 58

Women only
18.00-22.00 (20.00-22.00), Kvindemuseet, s. 59

Retro, vintage og dansk design i Classic House
19.00-20.30, Classic House, s. 61

Filmhistorie: Bogart – film noir og melodrama
19.00-21.00, DOKK1, s. 59

SHANGHAI – The Never Ending Big Band Experience
19.30-21.00, Musikhuset Aarhus, s. 60

Kvinder, kjoler og cocktails – salonaften i Herning
19.00-22.00, Magpie Lane Vintage, s. 61

Middag fra den sorte børs
19.00-22.30, Restaurant ET, s. 59

Lørdag 12/3

Tranbjergbilleder 1900-1950
7.00-17.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 10

Viby 1900-1950
7.00-22.00, Viby Bibliotek, s. 10

Spørg om Aarhus
9.30-13.00, Aarhus Universitet, s. 63

Kapeller, kirkekunst og Karen Blixen
9.30-14.45, Skt. Lukas Kirke, s. 62

Badhotellet bag kulisserne
10.00-12.00, DOKK1, s. 63

Åbyhøj 1900-1950
10.00-14.00, Åbyhøj Bibliotek, s. 10

1927 i Den Gamle By
10.00-16.00, Den Gamle By, s. 12

Slægtsforskningscafé
10.00-16.00, DOKK1, s. 10

Bryllup og medborgerskab
10.00-17.00, Kvindemuseet, s. 6

Krimimessen Horsens
10.00-17.00, Fængslet, s. 66

Historiejagten
10.00-21.00, Aarhus, s. 12

Historien om Big Bang
11.00-12.30, Aarhus Universitet, s. 62

Modernistiske portrætter

11.00-16.00, ARoS, s. 13

Levende kunst – århundredets familieoplevelse

12.00-13.00, ARoS, s. 14

Byvandring for familier

13.00-15.00, Aarhus, s. 62

Det er for børn!

13.00-15.00, Den Gamle By, s. 14

Byvandring for familier

13.30-15.30, Aarhus, s. 62

Med kniven for struben

14.00-15.00, Barber Lounge, s. 62

SHANGHAI – The Never Ending Big Band Experience

15.00-16.30, Musikhuset Aarhus, s. 60

Til mine brødre

15.15-18.00, Aarhus Teater, s. 62

Besættelsestidens Aarhus

16.00-18.00, Besættelsesmuseet, s. 64

Levende læsning

16.30-18.00, FO-byen, s. 10

RokokoPosten og satirens historie

19.00-21.00, LYNfabrikken, s. 64

Fremtiden set fra fortiden

20.00-21.30, Studenterhus Aarhus, s. 64

Come and see the Zirkus

21.00-23.00, Centralværkstedet, s. 65

Søndag 13/3

Tranbjergbilleder 1900-1950

7.00-17.30, Tranbjerg Bibliotek, s. 10

Viby 1900-1950

7.00-22.00, Viby Bibliotek, s. 10

Kærs KunstKafé

10.00-12.00, DOKK1, s. 66

Bibi, Pippi og Tudemarie – nybrud i børnelitteratur

10.00-12.30, DOKK1, s. 66

1927 i Den Gamle By

10.00-16.00, Den Gamle By, s. 12

Bryllup og medborgerskab

10.00-16.00, Kvindemuseet, s. 6

Krimimessen Horsens

10.00-16.00, Fængslet, s. 66

Slægtsforskningscafé

10.00-16.00, DOKK1, s. 10

Vintage loppemarked

10.00-16.00, Aarhus, s. 68

Historiejagten

10.00-21.00, Aarhus, s. 12

Søndag i Paradis: The Danish Girl

11.00-14.40, Biografen Øst for Paradis, s. 66

Modernistiske portrætter

11.00-16.00, ARoS, s. 13

Byvandring for familier

13.00-15.00, Aarhus, s. 62

Det er for børn!

13.00-15.00, Den Gamle By, s. 14

Levende kunst

13.00-15.00, ARoS, s. 14

Byvandring for familier

13.30-15.30, Aarhus, s. 62

Smag på historien

13.30-15.45, Den Gamle By, s. 68

Modstandere, stikkere og en massemand

13.00-15.00, DOKK1, s. 67

Lytteriet: Mine bedsteforældre spørger i mit liv

15.00-17.00, Godsbanen, s. 67

Spørg om Herning

15.00-17.00, Textilforum, s. 67

Levende læsning

16.30-18.00, FO-byen, s. 10

Vandtæt viden fra 1933

17.00-20.00, Badeanstalten Spanien, s. 70-71

Mandag 14/3

Radium

20.00-23.00, Musikhuset Aarhus, s. 69

Folkeuniversitetet takker alle samarbejdspartnere

Arnold Busck Boghandel

Astrup Kirke

ARoS

Authors in Aarhus

Barber Lounge

Besættelsesmuseet

Biografen Øst for Paradis

Bruuns Galleri

Bruun Rasmussenes Kunstaktioner

Børnekulissen

Børnekulturhuset

Café Smagløs

Carl-Henning Pedersen

& Else Alfelts Museum

Classic House

danmarkshistorien.dk

Dansk Landbrugsmuseum

Den Gamle By

Det Grønlandske Hus

Den Jyske Opera

Det Jyske Musikkonservatorium

Den Permanente Badeanstalt

DOKK1

DR P1

Ehrenberg Kommunikation

Ellen Skov Birk

FO-byen

Forlaget Reflect

Fortællere i Østjylland

Früd

Fængslet i Horsens

Gammel Estrup – Herregårdsmuseet

Godsbanen

Guld og Grønne Skove

Gurs Teater

HeadQuarters

Herning Bibliotekerne

Historia

Hornslet Bibliotek

Horsens Kommunes Biblioteker

Høgh Sørensen Designværksted

& Sytue

IF Lyseng Svømning

Kabinetet, Teater Katapult

Kaptajn Jespersen Institutet

Klods Hans for viderekomne

Kong Orange

Kvindelige Kunstneres Samfund

Kvindemusset

Kultursalon Aarhus

Liv i Historien

Lokalbibliotekerne

Lokalarkiverne i Aarhus

Lydenskab

LYNfabrikken

Læseforeningen

Løve's Bog- og VinCafé

Maggie Lane Vintage

Midtjyllands Museum

Moesgaard Museum

Modtryk

Morgenavisen Jyllandsposten

Museum Ovartaci

Musikhuset Aarhus

Naturhistorisk Museum

Nitrat Film og SF Film

Oddfischlein

Papagallo

Pica Pica

Psykiatrisk Hospital

Post A Letter

Raadhuus Kafeen

Restaurant ET

Risskov Kirke

Risskov Bibliotek

Rosenteatret

Ruth Crone Foster

Sangkraft Aarhus

Skt. Lukas Kirke

Slægtshistorisk Forening

St. Pauls Apothek

Statsbiblioteket

Studenterhus Aarhus

Steno Museet

SUNDdag

Syddjurs Bibliotek

Team Teatret

Teater Ambassaden

Time Travel Aarhus

Tradono

Thorsboe & Lundblad

Tranbjerg Bibliotek

Turbinehallen

Viby Bibliotek

Vikingeklubben Jomsgborg

Vintage Divine

Why not Theatre Company

Zirkus

Aarushistorier

Aarhus Billed- og medieskole

Aarhus Brædspilscafé

Aarhus Domkirke

Aarhus Jazz Orchestra

Aarhus Kommune

Aarhus Kommunes Biblioteker

Aarhus Lindy Hoppers

Aarhus Litteraturcenter

Aarhus Musikskole

Aarhus Rådhus

Aarhus Stadsarkiv

Aarhus Symfoniorkester

Aarhus Teater

Aarhus Universitet

Aarhus Universitetsforlag

Aarhus Universitetshospital

Aarhus Universitets Forskningsfond

Aarhus 2017

Aarhus Stiftstidendes Fond

Åby Bibliotek

Århus Onsdag

Århus Stiftstidende



Århundredets Festival: Danmark 1900 –1950

Tag med på rejse i historien og oplev det halve århundrede, hvor Danmark blev moderne.

Programmets røde tråd er viden med et kulturelt twist. Du kan høre foredrag, komme til koncert, gå til salon eller i teatret, danse og swinge til datidens populære toner, se din by på nye måder, udfordre dig selv i workshops, sidde til bords med en forsker og spise dig igennem et halvt århundrede, deltage i debatter, nyde tidens film eller fordybe dig i udstillinger.

Der er arrangementer til både sanser og intellekt – til mænd og kvinder, til børn og voksne, kort sagt til alle, som gerne vil opleve historiens vingesus.

Programmet indeholder mere end 200 arrangementer, der sætter historien under lup og nutiden til debat.

Velkommen!

Tilmeld dig på
aarhundredetsfestival.dk